

Mix
Sammelband 185

*Compositum, jus, fasque animi, sanctosque recessus
Mentis, & incoctum generoso pectus honesto:
Hæc cedo, ut admoveam templis, & farre litabo.*
Prof. Sol. 2

THOMÆ HOBBS

ANGLI

Malmesburiensis Philosophi

VITA.

— Qui nos damnant, Histriones sunt ma-
ximi,

Nam Curios simulant, vivunt Bacchanalia.
Hi sunt præcipuè quidam Clamosi, Leves,
Cucullati, Lignipedes, cincti Funibus,
Superciliosum, Incurvi-cervicum Pecus.
Qui, quod ab aliis Habitu & Cultu dissen-
tiunt,

Tristesque Vultu vendunt Sanctimonias,
Censuram sibi quandam, & Tyrannidem oc-
cupant,

Pavidamque Plebem territant Minaciis.

Angelus Politianus

Prolog. in *Plasmi Monachos.*

CAROLOPOLI:

Apud Eleutherium Anglicum, sub signo
Veritatis, M DC LXXXI.

Illustriſſimo Domino
G U L I E L M O

Devonia Comiti,

Nobiliffimæq; Familiae

CANDISIANÆ,

Summis *Hobbii* Mœcenatibus;

Malmesburiensis Philoſophi

V I T A M

Humillimè

Dicat Conſecratq;

1941 g 8230

Editor.

To

To Mr. HOBBS.

I.

VAST *Bodies of Philosophy*
I oft have seen and read;
Butt all are *Bodies dead,*
Or *Bodies by Art fashioned.*
I never yet the *Living Soul* could see,
But in thy *Books* and *Thee.*
'Tis onely *God* can know
Whether the fair *Idea* Thou dost show
Agree entirely vvith his *ovvn* or no.
This I dare boldly tell,
'Tis so like *Truth* 'twill serve our turn as vvell,
Iust, as in *Nature* Thy *Proportions* be,
As full of *Concord* their *Varieties,*
As firm the parts upon their *Center* rest,
And all so *Solid* are, that they at least
As much as *Nature, Emptiness* detest.

2.

Long did the mighty *Stagirite* retain
The *universal intellectual* reign,
Savv his *ovvn* Countries short-liv'd *Leopard* slain:
The stronger *Roman Eagle* did out-fly,
Oftener *renew'd* his *Age,* and savv that *dy-*
Mecha it self, in spight of *Mahumer* posselt,
And chas'd by a vvild *Deluge* from the *East,*
His *Monarchy* nev्व planted in the *VWest.*
But as in time each great *Imperial Race*
Degenerates, and gives some nev्व one place:
So did this noble *Empire* vvast,
Sunk by degrees from *Glories* past,

A 2

And

And in the *Schoolmens* hands it perisht quite at last,
Then nought but *words* it grevv,
And those all *Barb'rous* too.
It *perisht*, and it *vanisht* there:
The *Life* and *Soul* breath'd out, became but empty *Air*.

3.

The *fields* vvhich ansvver'd vvell the *Ancients* *Plow*,
Spent and outvorn return *no harvest* now,
In barren *Age* vvild and unglorious lie,
And boast of *past Fertility*,
The *poor* relief of *present Poverty*.
Food and *Fruit* vve now must vvant,
Unless *nev* *Lands* vve plant.
VVe break up *Tombs* vvith *sacrilegious* hands:
Old *Rubbish* vve remove:
To vvalk in *ruines*, like vain *Ghosts*, vve love.
And vvith fond *Divining VVands*
VVe search among the *Dead*
For *Treasures Buried*,
VVhilst still the *liberal Earth* does hold
So many *Virgin-mines* of *undiscover'd Gold*.

4.

The *Baltick*, *Euxine*, and the *Caspian*,
And slender-limb'd *Mediterranean*,
Seem *narrow Creeks* to *Thee*, and onely fit
For the *poor* vvretched *Fisher-boots* of *VVit*.
Thy nobler *Vessel* the vast *Ocean* tries,
And nothing sees but *Seas* and *Skies*,
Till unknowvn *Regions* it descries: (phies.
Thou great *Columbus* of the *golden Lands* of *nev* *Philosof*-
Thy task vvas harder much than his:
For thy learn'd *America* is
Not onely found out first by *Thee*,
And rudely left to *Future industrie*:
But thy *Eloquence* and thy *VVit*,
Has *planted, peopled, built, and civiliz'd* it. s. I litt-

I little thought before,
 (Nor being my *own self* so poor,
 Could comprehend so vast a *store*)
 That all the *Wardrobe* of rich *Eloquence*
 Could have afforded half enuff,
 Of bright, of *new*, and *lasting* stuff,
 To cloath the *mighty limbs* of thy *Gigantic sense*.
 Thy solid *Reason*, like the *Shield* from Heaven dart,
 To the *Troian Heroe* given,
 Too strong to take a mark from any mortal
 Yet shines *vvith Gold* and *Gems* in every part,
 And *Vvanders* on it grav'd by the learn'd hand of *Art*:
 A *Shield* that gives delight
 Even to the *Enemies* fight,
 Then *vvhen* they're sure to *lose* the *Combat* by't.

Nor can the *Snow* *vvhich* *nowv* cold *Age* does shed
 Upon Thy reverend head;
 Quench or allay the noble *Fires* *vvithin*;
 But all *vvhich* Thou hast bin,
 And all that *youth* can be, Thou'rt yet;
 So fully still dost Thou
 Enjoy the *Manhood* and the *Bloom* of *VVit*,
 And all the *natural heat*, but not the *Fever* too.
 So *Contraries* on *Etna's* top conspire;
 Here hoary *Frosts*, and by them breaks out *fire*.
 A secure peace the *faithful neighbours* keep;
 Th'emboldned *snow* next to the *flame* does *sleep*.
 And if *ve* *vveigh*, like *Thee*,
Nature, and *Causes*, *ve* shall see
 That thus it needs *must* be;
 To things *Immortal*, *Time* can do no *vvrong*;
 And that *vvhich* never is to *die*, for ever *must* be *Young*.

ABRAHAM COWLEY.

A

IN

I N

Libellum Præstantissimi

T H O. H O B B E S,

Viri verè Philosophi,

D E

Natura Hominis.

QUæ magna Cœli incœnia, & tractus Maris,
Terraque fines, sicquid aut ultra est, capit:
Mens ipsa tandem capitur: omnia hæcenus
Quæ nôsse potuit, nota jam primùm est Sibi.
Accede, Lector, discæ quis demùm sis?
Et Inquilinam jecoris agnoscas tui,
Quâ propiùs hæret nil tibi, & nil tam procul.
Non hic Scholarum frivola, aut Cassi Logi,
Quales per annos fortè plus septem legit,
Ut folle pleno prodeat, Rixæ Artifex;
Vanâsque merces futili linguâ crepet:
Sed sancta Rerum pondera, & Sensus graves,
Quales parari decuit, ipsa cum fuit
Pingenda Ratio, & Vindici suo adstitit.
Panduntur omnes Machinæ Gyritæ,
Animaque Vectes, Trochlea, Cunei, Rota,
Quâ concietur arte, quo sufflamino

Sista-

Sistatur illa rursus, & constet sibi:
Nec si Feneſtram pectori humano suam
Aptasset ipse Momus, inspiceret magis,
Hic cerno levia Affectuum vestigia,
Gracilesque Sensus lineas: video quibus
Vehantur alis blanduli Cupidines,
Quibusque stimulis urgeant Iræ graves:
Hic & Dolores, & Voluptates suos
Produnt recessus: ipse nec Timor later.

Has nôrit artes quisquis in foro velit
Animorum habenas flectere, & populos cupit
Aptis ligatos nexibus jungi sibi.

Hic Archimedes Publicum figat pedem,
Siquando Regna Machinis Politicis
Urgere satagit, & feras Gentes ciet,
Imisque Motum sedibus Mundum quatit:
Facile domabit cuncta, qui Mentis imperat.

Consultor audax, & Promothæi potens
Facinoris Anime! quis Tibi dedit Deus
Hec intuèri Seculis longè abdita,
Oculosque luce tinxit Ambrosiâ tuos?
Tu Mentis omnis, at tue nulla est capax.
Hæc laude solus fruiere: Divinum est opus
Animam creare: proximum huic, Ostendere.

Rad. Bathurst, A. M.

Col. Trin. Oxon. Soc.

A 4

IN

IN
THO. HOBBS

FUtilis Exornet Barbatos Pompa Ma-
gistros,
Et Schola Discipulos Cogat inepta Le-
ves:
Affulsit Nova Lux Tenebroso Hobbesius
Orbi,
Quanta est Laus Hominem Restituisse
Sibi?

Jo. Awbrey Arm.
E. Soc. Reg.

Ad

Ad Lectorem

PRÆLOQUIUM.

Virorum virtute doctrinâq; illustrum institutam Vitæ rationem posteris innotescere, Rei Literariæ atque publicæ, plurimum interest. Quare optimè de Humano genere meruisse censendi sunt, qui Antiquorum Vitæ scriptis tradiderunt; quam quidem provinciam obiisse Veteres illi, majori cum Veritatis studio & fide meliore, quam in contexendis Divorum historiis scriptores Ecclesiastici, haud iniquis rerum arbitris jure videantur. Multifaria porro scriptorum turba (inter quos nonnulli satis fœliciter) recentioris ævi Literatorum memoriam posteritati commendavit.

Inter summa autem Scientiarum lumina & ornamenta quæ seculum hoc magnorum Ingeniorum feracissimum in lucem protulit,

A 3

Cl.

Ad Lectorem

Clarissimum emicuit ingenium THOMÆ
HOBBS Malmesburiensis, viri supra
communem mortalium sortem longissime e-
vecti, in quo Natura Parens nondum effœta,
eximii cujusdam nixus specimen ostentare
decrevit.

Ingens illi mentis robur & vastus animus,
gravissima cogitationum pondera, judicium
acre, ratiocinium incredibili sagacitate ad-
mirandum. Hinc illi in Scientiis arduum
& inaccessum nihil; Moralis & Civilis
prudentiæ culmen & fastigium affecutus est;
rerum naturam penitissime indagavit, Ma-
thematicas artes subtilissime excoluit. Ma-
gnam Linguarum Græcæ Latinaque peri-
tiam, & in hodiernis exercitationem haud
mediocrem tanto Viro adstruere supervaca-
neum facile censeatur: certè Anglicani ser-
monis Genium adeò feliciter expressit, ut
cum præstantissimis Gentis nostræ Scriptori-
bus conferendus veniat. Exemplo sit Gra-
vissimus historicus Thucidides, quem vel ip-
sis * Veteribus subobscurum adeò perspicue,
adeò venuste & eleganter transtulit, ut nihil
supra. *Quid de Poësi dicam? in quâ divi-*
tem

* Ciceroni Dionys. Halicarn. Hermog. Photio.

P R Æ L O Q U I U M

*tem naturam ita studio & præceptis artis
 expolivit, ut Poëtam ageret non infelicem
 & simul Poë'teos judicem summum. Cogi-
 tatis polluit adeo claris & perspicuis, ut do-
 gma, dum proponitur, in mentem cuiquam
 incidere potuisse; dum probatur, non omni-
 bus cognitum fuisse, mireris; tantum potuit
 elocutio ipsi propria. Hoc quidem de Illo ve-
 re prædicari potest, sive solutâ seu numeris
 astrictâ oratione uteretur, quamcunq; sibi
 materiam tractandam suscepit, illam insi-
 gniter exornare, & miro quodam spiritu a-
 nimare videbatur. Quid recenseam mul-
 tiplicem in omni pene materiâ scriptorum co-
 piam, Paradoxam opinionum veritatem,
 summam apud Principes & Magnates gra-
 tiam, inter eruditos famam late diffusam,
 licet partium studiis in contraria discissis;
 His mirantibus, landantibus, & omnia bo-
 na dicentibus; Illis interim; Ecclesiasticis
 præsertim cujuscunque generis, gravia cri-
 mina ne dicam convicia passim intentanti-
 bus; magnum denique discipulorum nume-
 rum qui tantum hominem tanquam novæ ali-
 cuius Philosophorum familie Principem &
 authorem consectantur,*

Cum

Ad Lectorem

Cum itaque pararia operâ J. A. viri optimi, in manus meas incidisset libellus de vitâ & moribus Hobbii, à docto quodam, summo ejus amico conscriptus Oratione sane gravi, prudenti ac modestâ, mei officii esse duxi, publici ipsum juris facere. Quod quidem præstiti, his permotus rationibus; tum ut memoria Hobbianæ consuleretur, ob altatas Philosophiæ secundum libertatem vindicias; quod hercle facinus summè gloriosum, post Verulamium, Cartesium, Gassendum, quantos viros! egregiè perpetravit Magnus ille Malmesburiensis; tum ut amicis pariter ac inimicis de ipso satisfaceret; Quin & nonnulli hoc ipsum ad laudem atq; decus Gentis nostræ haud mediocriter attinere existimarent.

Nollem autem hallucinetur aliquis, quasi me in illius disciplinam tanquam in servitutem addixerim, in illius verba juratum, opinionum vadem & sponsorem futurum; aut cum quoquam qui ob materiam aliquam bellum ipsi literarium indixerit, contentionis ferram ducturum; non enim de scriptis ejus, aliorumve contrariis mihi arbitrium sumere animus est, cui negotio quam impar sim, fa-
cite

P R A E L O Q U I M .

cile sentio; sed nudam veri & facti histori-
am proponere, nihilque intempestivo praeju-
dicio onerare. *Quare neminem mihi jure*
succensurum spero; Te interim, Benevole
Lector, rogo obtestorque, ut mihi linguâ
animoque faveas, tenui hâc opellâ manibus
Hobbianis parentare conanti.

R. B.

THO.

THO. HOBBS

Malmesburiensis

VITA.

Thomas Hobbes, Natus
Apr. 5. 1588. Malmesbu-
ria, Agri Wiltoniensis.
Literis Latinis & Græ-
cis initiatus, annum a-
gens decimum quar-

tum, missus est Oxonium;
ubi per quin-
quennium mansit, operam impendens
studio Logicæ & Physicæ Aristotelicæ.
Cùm annum ageret vicesimum, com-
mendatus ab amicis, Oxonio relicto, re-
cepit se in domum Domini Gulielmi Ca-
vendish Baronis de Hardvick, & (pau-
lo pòst) Comitis Devonie; ubi Filio ejus
pri-

primogenito Adolescenti sibi ferè coætaneo servivit; placuitq; tum Filio tum Patri, temperans, sedulus, hilaris. Anno sequente, cum Domino suo in Urbe perpetuò fere degens, quod didicerat Linguae Græcæ, & Latinæ, magna ex parte amiserat. Deinde per Galliam & Italianam peregrinantem Dominum sequutus, gentium illarum Linguas eoufque didicit, ut intelligere eas mediocriter potuerit. Interea Græcam & Latinam Linguam paulatim perire sibi sentiens, Philosophiam autem Logicamque (in quibus præclarè profecisse se arbitrabatur) viris prudentibus derisui esse videns, abjectâ Logicâ & Philosophiâ illâ vanâ, quantum temporis habebat vacui, impendere decrevit Linguis Græcæ, & Latinæ. Itaque cùm in Angliam reversus esset, Historicos & Poetas (adhibitis Grammaticorum celebrium commentariis) versavit diligenter; non ut floridè, sed ut Latinè posset scribere, & vim verborum cogitatis congruentem inve-

* Vid. Ant. à Wood, hist. Antiq. Oxon. lib. 2.
pag. 376.

nire; itaque verba disponere, ut Lectio
perspicua & facilis esset. Inter Histori-
cos Græcos Thucydidem præ cæteris di-
lexit, & vacuis horis in sermonem An-
glicum paulatim conversum cum non-
nulla laude, circa annum Christi 1628. in
publicum edidit; eo fine, ut ineptiæ De-
mocraticorum Atheniensium concivi-
bus suis patefierent. Eo anno Comes
Devonia, cui jam servierat viginti annos,
diem obiit, Patre ejus biennio antè de-
functo. Anno sequente, qui erat Chri-
sti 1629. cùm attigisset Annum quadra-
gesimum, rogatus à nobilissimo viro Do-
mino *Gervasio Clifton*, ut vellet Filium
suum Adolescentem comitari in Gal-
liam, accepit conditionem. In peregri-
natione illa inspicere cœpit in Elementa
Euclidis; & delectatus Methodo illius,
non tam ob Theoremata illa, quàm ob
Artem ratiocinandi diligentissimè per-
legit. Anno Christi 1631. revocatus est
in familiam Comitissæ *Devonia*, ut filium
suum Comitem *Devonia*, natum annos
13. in literis instrueret, quem etiam circi-
ter triennium post comitatus est in Gal-
liam

liam & Italiam, studiorum ejus & itinerum rector. Dum moraretur Parisiis, Principia Scientiæ Naturalis investigare cœpit. Quæ cùm in natura & varietate Motuum contineri sciret, quæ sivit imprimis, qualis Motus is esse posset, qui efficit Sensationem, intellectum, Phantasmata, aliásque proprietates Animalium; cogitatis suis cum Reverendo Patre *Marino Mersenno* Ordinis Minimorum, in omni genere Philosophiæ versatissimo, viróque optimo, quotidie communicatis. Anno Christi 1637. cum Patrono suo in *Angliam* rediit, & apud illum mansit; unde de rebus Naturalibus commercia cum *Mersenno* per literas continuavit. Interea *Scoti*, depulsis Episcopis, sumpserunt Arma contra Regem, faventibus etiam Ministris Anglis, illis, qui vocari solent Presbyteriani. Itaque convocatum est in *Anglia* Parlamentum illud notissimum, quod inceptum est *Nov. 3. 1640.* Ex iis, quæ in illo Parlamento tribus quatuórve diebus primis consulta viderat, bellum Civile ingruere, & tantùm non adesse sentiens, retu-

retulit se rursus in *Galliam*, Scientiarum studio *Parisis* tutius vacaturus cum *Mersenno Gassendo*, aliisque viris, propter eruditionem, & vim in ratiocinando, celeberrimis (non enim dico Philosophis, quia nomen illud à plurimis nebulonibus jam diu gestatum, tritum, inquinatum, nunc infamè est.) Cùm jam *Parisis* ageret, libellum scripsit *de Cive*, quem edidit Anno 1646. quo tempore prævalentibus Parliamentariis, multi eorum, qui partes Regias sequuti erant, & in illis Princeps *VVallia* (qui nunc est Rex *Anglia*) *Parisios* confluxerunt. Statuerat circa idem tempus, hortatu amici cujusdam Nobilis *Languedociani*, migrare in *Languedociam*, & præmiserat jam quæ sibi necessaria erant; sed commendatus Principi, ut *Elementa Mathematicæ* illi prælegeret, substitit *Parisis*. Quod ab hoc munere temporis habuit vacui, consumpsit in scribendo librum, qui nunc non solum in *Anglia*, sed in vicinis gentibus, notissimus est nomine *Leviathan*; quem etiam in *Anglia* edendum curavit, ipse manens adhuc *Parisis*,
Anno

Anno 1651. Annum agens 63^m. In eo Opere Jus Regium, tum Spirituale, tum temporale, ita demonstravit, tum Rationibus, tum Authoritate Scripturæ Sacræ, ut perspicuum fecerit, Pacem in Orbe Christiano nusquam diuturnam esse posse, nisi vel doctrina illa sua recepta fuerit, vel latis magnus exercitus Cives ad concordiam compulerit; Opus, ut ille sperabat, concivibus suis, præsertim verò illis, qui ab Episcopis steterant, non ingratum. Quanquam enim unicuique illo tempore, scribere & edere theologica, quæ vellet, liberum erat; quia Regimen Ecclesiæ (Potestate declarandi, quæ doctrinæ essent Hæreses, ipsius Regis Authoritate sublatâ, Episcopis exuris, Rege ipso trucidato) tunc nullum erat; diligenter tamen cavet, ne quid scriberet, non modò contra sensum Scripturæ Sacræ, sed etiam contra Doctrinam Ecclesiæ *Anglicanæ*, qualis ante bellum ortum Authoritate Regiâ constituta fuerat. Nam & ipse Regimen Ecclesiæ per Episcopos præcæteris Formis omnibus semper approbaverat.

Atq;

Atq; hoc duobus signis manifestum fecit. Primò, cum in oppido *Sti Germani* prope *Parisijs* morbo gravissimo, lecto affixus esset, venit ad eum *Mersennus*, rogatus à quodam amico cmmuni, ne amicum suum extra Ecclesiam Romanam mori pateretur. Is lecto assidens (post exordium consolatorium) de Potestate Ecclesiæ Romanæ peccata remittendi aliquantisper disseruit; cui ille, *Mi Pater* (inquit) *hac omnia jamdudum tecum disputavi. Eadem disputare nunc molestum erit. Habes, quæ dicas, amœniora. Quando vidisti Gasendum?* Quibus auditis, *Mersennus* Sermonem ad alia transtulit. Paucis post diebus accessit ad illum Dr. *Johannes Cosinus* Episcopus (post) *Dunelmensis*, obtulitque se illi compromissorem ad Deum. Cui ille cum gratias reddidisset, *Ita* (inquit) *si precibus præiveris, juxta ritum Ecclesiæ nostræ. Magnam hoc erga Disciplinam Episcopalem signum erat reverentiæ. Anno 1651. Exemplaria aliquot illius Libri, Londini recens editi, in Galliam transmissa sunt; ubi Theologi quidam Angli Doctrinas quasi-*

V I T A

quasdam in illo Libro contentas, tum ut
 Hæreticas, tum ut partibus Regiis ad-
 versas criminati sunt; & valere qui-
 dem aliquandiu calumniæ illæ, in tan-
 tum ut domo Regiâ prohibitus fuerit;
 quo factum est, ut protectione Regiâ de-
 stitutus, metuensque ne à Clericis Ro-
 manis, quos præcipuè læferat, malè tra-
 ctaretur, in *Angliam* coactus sit refuge-
 re. Rediens in *Angliam*, concionantes
 quidem invenit in Ecclesiis, sed Seditio-
 fos; etiam Preces extemporarias, & il-
 las audaces, & nonnunquam blasphe-
 mas, Symbolum autem Fidei nullum,
 Decalogum nullum; aded, ut per tres
 primos menses non invenerit, quibus-
 cum in Sacris communicare potuerit.
 Tandem ab amico ductus ad Ecclesiam,
 à suo hospitiò plusquam mille passus di-
 stantem, ubi Pastor erat Vir bonus &
 doctus, qui & Cœnam Domini ritu Ec-
 clesiastico administravit, cum illo in Sa-
 cris communicavit. Alterum hoc si-
 gnum erat non modo hominis partium
 Episcopaliùm, sed etiam Christiani sin-
 ceri; nam illo tempore ad Ecclesiam
 quam-

quamcunque legibus aut Metu cogebatur nemo. Quæ igitur Episcopo cuiquam in illum causa iræ esse potuit, nisi ei, qui neminem à se dissentire, pati, per superbiam; posset? Interea doctrinam ejus Academici & Ecclesiastici condemnabant ferè omnes; laudabant Nobiles, & Viri docti ex Laicis. Refellebat nemo; conati refellere, confirmabant. Scripsit enim non ex auditione & lectione ut Scholaris; sed ex judicio proprio cognita & pensitata omnia, sermone puro & perspicuo, nec Rhetorico. Stantem inter amicos & inimicos quasi in Æquilibrio, fecerunt illi, ne ob doctrinam opprimeretur; hi, ne augetur. Itaq; fortunâ tenui, famâ doctrinæ ingenti, in Patroni sui Comitum *Devonia* hospitio per cæterum vitæ tempus perpetuò delituit, studio vacans Geometriæ & Philosophiæ Naturalis; ediditque jam senex librum quendam, quem inscripsit *de Corpore*; continentem Logicæ, Geometriæ, Physiçæ (tum sublunaris, tum cœlestis) fundamenta; deducens Logicam quidem à significatione Nominum; Ge-

B

ome-

ometriam autem, & Physicam, ex Figurarum, & Effectuum naturalium generationibus.

Hominis ergo neque genere, neque opibus, neque negotiis belli aut Pacis affueti vitam scribo, & in publicum emitto; sed in omni genere Scientiæ excellentis, & ferè singularis. Cujus ingenium ut cognoscerent (partim etiam ut ostentarent) convenerunt eum viri innumeri, tum nostrates, tum exteri; & inter illos, nonnulli Legati Principum, alisque viri Nobilissimi. Aded, ut conjecturâ inde factâ de voluntate hominum eruditorum, qui posthac erunt, non ingratum fore posteritati existimavi, si quem vidisse voluerunt, illius vitam literis posteritati traderem, præcipuè quidem, ut quæ Scientiis ille primus addidit, deinde etiam cætera vitæ ejus, quæ à Lectoribus desiderari posse videbuntur, cognoscerent.

Quæ scripsit de *Jure Naturali*, de *Constitutione Civitatum*, de *Jure eorum, qui summam habent Potestatem*; de *Officiis Civium*, in *Libris Leviathan & de Cive* (quia domi foris.

forisque nota, & maximè celebrata sunt) prætereunda censeo.

In Physicis causam sensuum, præcipuè Visûs, unà cum doctrina omni Optica, & Naturâ Lucis; Refractionis Reflectionisque causas naturales, ignotas antè, primus demonstravit, in Libro de *Homine*. Item causas Qualitatum sensibilibium, nimirum Colorum, Soni, Caloris & Frigoris. Somnia autem & Phantasmata, quæ antea pro Spiritibus & Mortuorum animis habebantur, & rudè vulgo terculamenta erant, omnia profligavit. Causam autem Æstuum marinorum, & descessionis Gravium, à Motu quodam Telluris perspicuè derivavit. Nam Phænomena ille omnia ad Motum refert, non ad rerum ipsarum Potentias intrinsecas, neque ad Qualitates occultas; ut ante illum omnes Physici. De Motu autem, in Libro de *Corpore*, satis fusè scripsit, & profundissimè.

In Ethicis ante illum nihil scriptum est, præter Sententias vulgares. At ille Mores hominum ab humana natura, virtutes & vitia à lege naturali; & bonita-

tem maliciamque actionum à legibus Civitatum derivavit. In Mathematicis, Principia Geometriæ, nonnulla correxit. Problemata aliquot difficillima, à summis Geometris (ab ipsis Geometriæ cunabulis) summo studio frustra quæsit a invenit; nimirum hæc, arcui Circuli lineam rectam, areæ Circuli quadratum æquale exhibere, idque variis Methodis. In diversis Libris.

2°. Datum Angulum dividere in data ratione.

3°. Cubi ad Sphæram. rationem invenire. In *Problematibus Geometricis*.

4°. Inter duas rectas datas, medias continuè proportionales, invenire quotcunque. In *Problematibus Geometricis*.

5°. Polygonum regulare describere quotcunque laterum. In *Roseto*.

6°. Centrum Gravitatis invenire Quadrantis Circuli, & bilinei, quod continetur Arcu Quadrantis & subtensa ejus. In *Roseto*.

7°. Centra Gravitatis invenire Paraboliformium omnium. In *Libro de Corpore*. Hæc omnia primus construxit & demon.

demonstravit, & præterea alia multa; quæ (quia legentibus occurrent, & minoris sunt) prætereo.

Facient (opinor) hæc, ut Vita ejus non indigna videatur, quæ tum ad exteros tum ad posteros Scientiarum studiosos transmittatur; præsertim hoc tempore, cum scribuntur vulgo vitæ obscurorum hominum nulla virtute insignium, deserrante nemine.

Scriptit præterea, circa annum ætatis suæ octogesimum, Historiam belli Civilis Anglicani inter Regem *Carolus* primum & Parliamentum ejus, Anglicè; item ortum & incrementa Potestatis Pontificiæ, Carmine Latino; versuum circiter duàm millium. Sed non sinebant tempora ut publicarentur.

Silentibus tandem ad versariis, annum agens octogesimum septimum, *Homeri Odyssæam* edidit à se conversam in versus Anglicanos, Anno deinde proximo etiam *Iliada*. Denique *Cyclometriam*, annum agens nonagesimum primum, integram nondum editam.

Quod ad Formam attinet, vultu era
B 3
nōnt

non specioso, sed, cùm loqueretur, non ingrato. Effigies ejus ad vivum à Pictore excellente descripta, qualis erat Ætatis suæ septuagesimo, in conclavi Regis *Caroli* secundi conservatur. Extant etiam ejusdem Imagines ab aliis Pictoribus, diversis temporibus factæ rogatu amicorum, in *Anglia* non paucæ, & in *Gallia* aliquot.

Naturâ suâ, & primis annis, ferebatur ad lectionem Historiarum, & Poëtarum; & ipse quoque carmen tentavit, nec (ut plurimi judicabunt) infœliciter. Postea autem cum in congressu quodam virorum doctorum, mentione facta de causâ sensationis, quærentem unum, quasi per contemptum. *Quid esset sensus*, nec quemquam audisset respondentem, mirabatur, qui fieri potuerit, ut qui Sapientiæ Titulo homines cæteros tanto fastu despicerent, suos ipsorum Sensus, quid essent, ignorarent. Ex eo tempore de causâ Sentiendi sæpe cogitanti, forte fortunâ mentem subiit, quòd si res corporeæ & earum partes omnes conquiescerent, aut motu simili semper moverentur,

tur, sublatum iri rerum omnium discrimen, & (per consequens) omnem sensationem; & propterea *Causam omnium rerum quaerendam esse in diversitate Motuum*. Atque hoc Principio usus est Primo, Deinde ut cognosceret varietates & rationes Motuum, ad Geometriam cogebatur; & à Principiis suis, ingenio suo, Theoremata illa, quæ supra commemoravi, feliciter demonstravit. Tantum interest inter illos, qui proprio genio; & illos, qui in Archivis veterum, aut ad quaestum docentium, Scientiarum veritatem quaerunt.

In Colloquiis familiaribus jucundus erat, præterquam illorum, qui ad illum venerunt disputandi causa contra ea, quæ jam ediderat (nec revocari poterant) de Jure summarum Potestatum Civili aut Ecclesiastico. Nam cum his vehementiùs aliquando disputabat, quàm erat necessarium.

Naturaliter apertus erat, & inter adversarios (qui multi potentésque erant) innocentia magis, quàm consilio tutus.

Justitiæ erat cum scientissimus; tum

tenacissimus. Nec mirum, cùm esset pecuniæ negligentissimus, & pro tenuitate fortunarum suarum, ultra modum beneficus; sed beneficio Patronorum suorum & Regis optimi dulcissimique *Caroli Secundi*, satis copiosè senex vixit.

VITÆ

VITÆ

Hobbianæ

AUCTARIUM.

QUod Geometris usu venit, idem objectum pro renatâ mutatis linearum quantitativibus, servatis autem proportionibus, pari cum veritate describere, id mihi in animo est; eorum nempe quæ superiori scripto pressiore stylo delineantur, vestigia relegere & solutione filo retexere; non ut Cramben bis coctam reponam, sed ea tradam quæ argumento lucem aliquam afferre possint, aut majoris momenti visa sint, quam ut oblivioni tradantur.

Thomas Hobbes natus est Malmesburix agri Wiltoniensis, Nonis Aprilis, anno à partu Virginis Millesimo Quingentesimo Octuagesimo octavo; cujus Mater

B 5

Hispa.

Hispanæ classis metu percussa, quæ tanquam portubus nostris imminens famâ passim differebatur, ipsum, puellum tamen, quod eventu patuit, satis vivacem præmaturo partu enixa est. Patrem nactus est *Concionatorem*, qualem tunc ferebant tempora, qui leviori doctrinæ armatura instructus, *Orationes publicas*, & quas vocant *Homilias*, satis aptè populo prælegere poterat.

Quadriennis factus vernaculis literarum elementis operam dedit: Octennis doctiorum linguarum tyrocinium posuit sub *Roberto Latimero Oxoniense Malmesburie* literas docente; qui quòd in puero docilitas tanta, quanta in nullo alio ostenderetur, & simul acris animi & præstantis ingenii illustria signa perspicuè cernerentur, illum præcipuè in sinu fovit, & supra æquales excolere & incitare solitus est. Tantos autem jam adhuc in ludo literario degens in literaturâ tam Latinâ quam Græcâ progressus fecit, ut *Euripidis Medeam* simili metro Latinis versibus elegantè expresserit.

Anno 1603, ad percipiendum uberio-

rem

rem ingenii cultum, *Oxonium* missus est, in aulam beatæ Mariæ Magdalenaë sub Præfecto tunc temporis *Jacobo Hussee* Legum Doctore, postea equite aurato, & Cancellario Sarisburiensi, bonorum ingeniorum fautore summo. Eum ibi morantem *Franciscus Hobbins* avunculus *Malmesburie* Aldermanus (qui summus est ejus loci Magistratus) suis impensis aluit, qui & postea moriens, modicum illi fundum testamento legavit. Post quadriennium autem usitato *Philosophiæ* cursu jam emenso, gradu Academico quem Baccalaureatum appellant, ornatus est.

1608. Interea *Gulielmus Cavendish* Baro de *Hardwick*, ac (non multo post) *Devonia* Comes, aliquem qui filii natu maximi studia & mores regeret, diligenter acquisivit; quâ in re virum annis pene æqualem. adeoque ob morum similitudinem gratiorem futurum, quam ætate & moribus gravem, præoptavit. *Hobbins* itaque jam vicennis, literis commendaticiiis *Jo. Wilkinsoni* aulae *B. Magdalena* tunc Præsidis adjutus; huic muneris

neri obeundo in illustrem illam familiam
 adscitus est. Eo loci nobilissimi juvenis
 latus assiduò textit, atque artibus tanto
 genere dignis quibusque ingenia ad ma-
 gnæ fortunæ cultum excitantur, insti-
 tuit; nec solum in studiis gravioribus,
 sed etiam in venatione, aucupio, cæteris-
 que innocuis exercitiis voluptatibus
 individuus comes perpetuò adfuit. Qua-
 re summâ morum comitate, ingenii ele-
 gantiâ, animi prudentiâ, tantum sibi tum
 patris tum filii favorem conciliavit, ut
 Juveni Galliam Italiâque pere- 1610.
 gre adituro dignus visus est qui inser-
 viret.

Versatus autem aliquamdiu illis in re-
 gionibus doctissimorum hominum co-
 pia florentissimis; luculentis naturæ mu-
 neribus, venerandis antiquitatis Monu-
 mentis & ipsa populorum indole cele-
 berrimis, solidam demum Sapienciam
 (qui verus est peregrinandi finis) secum
 domum retulit.

Reversus itaque cum jam *Candisiana*
 gentis munificentia tempus atque otium
 ipsi suppeteret priora studia respiciendi,
 ma-

magno literaturæ Academicæ fastidio
 affici cæpit; utpote quam affectatâ am-
 bitione efformatam ac veluti persona-
 tam judicavit; nec apud prudentes adeò
 in pretio hab tam, nec ad vitæ Civilis u-
 sus, ut specie præ se ferret comparatam
 vidit. Nò placuerunt illi Logicæ illæ Me-
 taphysicæque argutiæ, tanquam parum
 in se bonæ frugis habentes, & fovendis
 solum clamosis sophistarum contentio-
 nibus natæ; Ethicam autem tanquam
 vulgi potius opinionibus & imaginariæ
 virtutis mediocritati quàm veritati inni-
 xam; Et Physicam quæ in Scholis doce-
 tur quæque sola pene *Aristotelica* est,
 tanquam nimis umbraticam, & potius
 super ingeniorum technis quàm experi-
 mentis naturæ fundatam contempfit.
 Aliam itaque Philosophandi rationem
 sibi ineundam ratus, lectioni veterum
 Philosophorum, Poëtarum, Historico-
 rum tum è Græcis tum Latinis diligen-
 tère incubuit, & ex eorum thesauris quid
 in suos usus faceret, accuratè deprom-
 psit. Non autem, quod plerisque in mo-
 re positum est aut veterum placitis in-
 genium

genium suum mancipavit, aut intra Scholasticorum terminos circumscriptis; aut seipsum quasi unicum humanæ rationis exemplar proponens, ex reconditis quibusdam notionibus proprio de cerebello erutis, licet rerum naturæ & experientiæ prorsus contrariis scenicam quandam conflavit Philosophiam, aut triobolaribus experimentis tempus dicavit (vitium hujus ævi literatis nimium familiare.) Sed ex universo scientiarum orbe amplissimas opes in ærarium suum comportavit, & fidæ rationis auspiciis sapientissimè digessit. Illi temporibus in amicitiam receptus est *Francisci Baconi*, *Verulamii* baronis & Vicecomitis *Sanct. Albani*, magni *Angliæ* Cancellarii & *Philosophiæ Atlantis*, qui illius consuetudine magnopere delectatus est; & ab ipso in nonnullis scriptis suis Latinè vertendis adjutus, qui neminem cogitata sua tantâ facilitate concipere atque *Thomam Hobbium* passim prædicare solitus est. Carus etiam fuit *Edoardo Herbert* baroni de *Cherbury* Philosopho & Historico summo & scriptis

scriptis claro coluit quoque *Ben. Johnsonum* Poëtam Laureatum, Anglicani Dramatis facile principem ; & *Thucydidem* suum antequam Prælo committeretur, ejus examini & judicio subjecit. Ad ejusdem quoque operis censuram in partes vocavit amicum summum *Robertum Ayton* Equitem auratum, Scoto - Britannum, *Anna* Reginae è Secretis, virum Poësi celebrem & styli arbitrum elegantem.

Duobus interea nobilissimis funeribus lugubris facta est *Candisiana* domus, Anno 1626 *Gulielmus Devoniae* Comes ad superos migravit; quem biennio post morte nimis immaturâ, insecutus est filius, cujus obitus ut bonis omnibus luctuosus, ita *Hobbio* tristissimum reliquit desiderium magnifici studiorum Patroni ac Mecænatis Tantò itaque dolori cum solatium inveniri vix posset, diverticulum saltem quæsit *Hobbins*; quare relicta patriâ in *Galliam* profectus est, conditionem ferente nobilissimo Viro *Gervasio Clifton*, (antiqua est & summe vid *Thoreton* ang. generosa eo nomine in agro *Nottingh.*

Not.

Nottinghamiensi familia) ut filio peregrè
 ituro adesset itineris simul dux & studio-
 rum informator. Illo tempore annum
 jam quadragesimum prætervectus, *Eu-
 clidi* operam dare cœpit, non tam de-
 monstrationum materiã allectus, quam
 perspicuitate, certitudine, & indivisa ra-
 tionum seriẽ delectatus. Non enim Ma-
 thematicas artes admiratus est vir per-
 spicacissimus, ob laterum & angulorum
 affectiones; aut numerorum, linearum,
 superficierum, corporumve mutuas in-
 ter se proportiones (de homogeneis in-
 telligo quantitibus) subtiliter indica-
 tas; quippe istiusmodi omnia à commu-
 ni vitã remotiora facile animadvertit;
 licet ad praxin relata usûs non adeo con-
 temnendi; sed quod methodo ipsis pro-
 priã intellectus ad rerum cognitionem
 optimè duceretur, atque difficilia inveni-
 endi, vera asserendi, falsa redarguendi
 certissimã ratione imbueretur. Quare
 illi viæ ad scientias in posterum promo-
 vendas insistere decrevit; pertæsus Phi-
 losophiæ vulgaris, quæ infidis principiis
 male compaginatæ notiones ita super-
 struxe-

struxerat, ut tota ædificii moles ruinam
 factura palàm videretur; cùm interim
 artes illæ Mathematicæ certis & in experi-
 entiâ communi fundatis principiis in-
 nixæ multa in lucem inventa protulif-
 sent, humano generi utilia, sibi ipsis glo-
 riosa. Dolendum tamen nobile hoc in-
 genium, eodem quo & magnum *Scalige-
 rum* infortunio laborâsse, quod Mathe-
 maticis studiis, quæ nisi in teneris animis
 altas radices vix agunt, seriùs paulo ani-
 mum adjecit, aliter proculdubio ob præ-
 clara inventa *Musis & Apollini* Heca-
 tombas immolâsse potuisset; aut certè,
 quod summe optandum foret, adversa-
 riis minorem ipsum vellicandi ansam
 præbuisset.

Anno 1631 in *Devoniâ* Comitum fami-
 liam revocatus est à Comitissa Vidua, ad
 filium jam tredecennem in literis insti-
 tuendum. Hujus itaque curam pro gra-
 to erga paternos manes affectu libentif-
 simè suscepit, & singulari cum judicio
 per amœna studiorum ad rerum cogni-
 tionem perduxit; quem hodie in viridi
 senectâ constitutum illustris familiæ
 pru-

prudentissimum patrem ætas nostra meritò veneratur.

Circa hæc tempora in lucem prodiit primus *Hobbiani* ingenii partus Nobilissima illa *Thucydidis* è Græco in Anglicanum sermonem versio. cæteris omnibus quæ gens nostra unquam vidit antiquorum interpretationibus jure anteferenda; quam Domino suo *Devonia* Comiti dicavit, licet Patri defuncto destinatam. Historiam illam chartâ Chorographicâ *Græciæ* propriâ manu descriptâ ornavit, adjecto etiam indice Geographico, & dissertatione de vita & scriptis *Thucydidis*, non tam ex Marcellino vitæ *Thucydideæ* scriptore sumpta, quam proprio judicio conscripta.

Tunc etiam prodiit elegans illud Poëma de *Mirabilibus Pecci*, quo nomine venit *Derbiensis* agri pars Occidentalior, vid. *Cambd.* regio montosa atq; aspera, sed *Britan.* nonnullis quæ rariora habentur celeberrima; ubi, ut mittam ædificia antiqua & nova, magna artis opera, *Pecci* castrum & *Chatsworthum* nobilem *Devoniensium* Comitum sedem; inter naturalia

ralia eminent thermæ corpori humano saluberrimæ; metallifodinæ plumbo & antimonio foetæ, & subterranei specus, quorum unus (honorem præfabor) *Diaabolus podex* nominatur, de quo, sive veri ignorantia, sive mentiendi libidine, multa fabulosa circumferuntur.

Anno 1634 cum Domino in *Galliam* transiit, ubi *Parisiis* degens, præcipuam naturali Philosophiæ promovendæ operam impendit. Quum autem ex iis quæ longo rerum usu, atque acrimientis studio compererat, animo altè defixa infidisset sententia, in *Natura* omnia *Mechanicè* fieri, & ex una materiâ variis motuum generibus & mensuris agitâtâ universo rerum phænomenâ exurgere, tam quoad animalium sensationes, quam cæterorum corporum affectiones ideo naturæ motûs indagandæ ante omnia incubuit, communicatis assiduò cogitati, cum *Marino Merfeno*, ex *Minimorum* ordine, viro eximiè bono, docto, curioso; & in illustrandis scientiis *Parario* & *Proxenetâ* indefesso; qui etsi propriis scriptis inventisque non

exi-

exiguam sibi laudem comparaverit, tamen in acuendis aliorum ingeniis, & faciliori reddendo commercio Philosophico, cæteros hujus sæculi omnes superavit.

Posthæc *Hobbius* in *Italiam* profectus, *Pisis* quotidianâ consuetudine utus est *Galilei Galilei Lyncei, Mediceorum Syderum & Solariûm macularum* inventione clari; qui etsi præ aliis ad res *Astronomicas* impetu quodam ferebatur, in *Philosophia*, tamen naturali magnâ cum laude versatus est; & in naturam motûs (cui fidem faciunt scripta *Cedro dignissima*) supra Antiquos longissimè penetravit. Amicitiam inter ipsos conciliavit idem studiorum cursus, & summa morum ac temperaturæ similitudo; quæ fortasse communis infortunii causa, ut uterque acerrimis *Ecclesiasticorum* censuris vexaretur; quo jure, quâve injuria, non est meum pronunciare.

Anno 1637. cum Patrono in patriam reversus, efflagraturi paulo post belli intestini Scintillas animadvertere sibi visus est. Nempe *Scoti* depulsis *Episcopis*,

pis, in Regiam Majestatem involabant, faventibus interim quibusdam quos vocant *Ministros*, Anglis; turpissimis seditionum flabellis. Quare huic malo, quantum in se erat, occurrendum ratus; tum pro suo in Regem officio atq; obsequio, tum pro decumano, quo semper in Democraticos odio laboravit, libellum scripsit Juris Regii asserendi gratiâ, qui postea in *Librum de Cive*, & tandem in *Leviathanem* excrevit. Ejus autem summa hæc fuit, sine Pace impossibilem esse incolumitatem, sine Imperio Pacem, sine Armis Imperium, sine opibus in unam manum collatis nihil valere Arma, neque metu armorum quicquam ad pacem profici posse in illis, quos ad pugnandum concitat malum morte magis formidandum; nempe dum consensum non sit de iis rebus, quæ ad salutem æternam necessariæ creduntur, pacem inter cives non posse esse diuturnam.

Interea, Cœlo criminibus nostris infenso, & fatali gentis nostræ infortunio, gliscebant indies infelicia animorum dissidia. Tertio Nonas Novembris anni

1640.

1640 indictum est generale ordinum regni concilium, quod apud nos *Parliamentum* vocatur, ubi in ipsis initiis ex ingenti partium æstu, ne dicam furore quodam, Civilis belli miseras imminere præsentens; aliósque, qui jus Regium propugnâssent libertate mulctatos videns, patriam sibi intutam ratus *Parisios* se in quietum studiorum secessum recepit.

Florebat tunc temporis urbs illa ingenti doctissimorum hominum frequentia, qui immortalis Eminentissimi Cardinalis *Richelii* munificentia permoti, ad artes ac scientias & unumquodque politioris literaturæ genus illustrandum strenuè contenderunt. Cum illis solitus est quotidianos sermones conferre, atq; arduis in Philosophia & Mathesi problematis ingenium exercitare, naturam variis experimentis torquere, rerum principia indagare, inventa ratiociniis stabilire. Præ cæteris autem arctâ necessitudine junctus est *Marino Mersenno O. M.* & *Petro Gassendo* Mathematicum Professore Regio, viro insigni doctrina & sua.

suavissimis moribus exculto, & quod honoris causa pronunciare licet, Philosophiæ *Epicuræ* instauratore.

Anno 1641 *Mersenno* procurante cum nobilissimo *Renato Cartesio* commercium instituit Epistolicum, in quo, de naturâ ac legibus motûs, tam directi, quam reflexi, aliisque ad *Dioptricen* spectantibus argumentis, utrinque subtiliter disputatum est, quæ omnia tomo tertio Epistolarum *Cartesii* plene exhibentur. Circa idem tempus *Cartesius* (præmissis jam antea anno 1637 novæ Philosophiæ specimen) publicavit suas de Primâ philosophiâ meditationes, in quibus Dei essentiam atque existentiam, animæ humanæ naturam, eamque ab omni corporeo prorsus distinctam, ipsius Materiæ rationem & modos maxime proprios; omnis denique scientiæ fundamenta, ex innatis quibusdam Ideis demonstrare contendit. Illos tanti Viri conatus dignâ cum laude excepêrunt omnes; at nihilominus tantam rerum molem tam imbecillibus fuloris

tulcris inniti non passi sunt sagaciores Philosophi; scriptisque contrariis rationum ejus incertitudinem ostenderunt, inter quos præcipuè nominandi veniunt, *Petrus Gassendus*, *Antonius Arnauldus* celebris è *Sorbona* Theologus, & *Thomas Hobbius*.

Anno 1644. *Marinus Mersennus* cogitata sua *Phyfico-Mathematica* in lucem emisit, ubi inter alia doctorum virorum collectanea, nonnullis ingenii *Hobbiani* monumentis opus suum insigniri placuit.

Anno 1645. Exarsit celebris illa controversia inter *Christianum Severini Longomontanum* Cimbrum, superiorum *Mathematicum* in Regiâ *Danorum* *Academiae Hauniensi* Professore publico, & *Johannem Pellium* Anglum, tunc temporis *Matheseos* in illustri *Amstelodamensi* *Gymnasio* Professore itidem publico. *Longomontanus* nempe *Uranibus* *gi* sub *Tychone* astronomicis studiis initiatu *Astronomiâ Danicâ* anno * 4 *Amst.* 161
1622 * edita nonnullam sibi & fol. ib. 16
nominis celebritatem comparaverat

qua

quam in Geometricis etiam affectans, ad
 infœlicem illum Quadraturæ Circularis
 scopulum, cui tot præclara ingenia allisa
 sunt, impexit. Doctissimus autem *Pel-*
lius Longomontani paralogismos apertè
 & deprehendens, cum in uno theoremate
 probando totius controversiæ cardinem
 coverti facillè cerneret; hoc ipsum tum
 proprio Marte demonstravit, tum adhi-
 bitis celebriorum totius Europæ Mathe-
 maticorum calculis sententiam suam
 Hobbes nuntiare conatus est. Illi autem ne aut
 gratiæ causâ suffragari, aut de rebus pa-
 rum perspectis pronunciare viderentur,
 suas singuli demonstrationes illi mise-
 runt; eorum nomina mi-
 hi historiae literariæ causâ
 & 70. repetenti condonabitur
 Ma. *sid Controv. de ve-*
 mi. *a circuli mensura*
 & 70. *o. Amst. 1647.*
 poro. Erant autem *Egidius Persone-*
 nsi. *ius de Roberval*, Parisiis in Collegio Re-
 ubl. *gio Franciæ, Mathematicum Professor;*
 tribu. *thomas Hobbes Philosophus Anglus; Ca-*
 niti. *rolus Cavendishius Anglus, eques auro-*
 A. 16. *us, illustrissimi Novi Castrî Marchionis*
 o. 16. *ater unicus; D. Pallieur nobilis Pari-*
 era. *us; Petrus Carcavius in supremo Gal-*
 qua. *liæ*

C

liæ

liae Consistorio senator, *Marinus Mersennus* Minimus; *Io. Adolph. Tassius*, Mathematicus *Hamburgensis*; *Io. Lud. Wolzogen* Liber baro *Austriacus* S R M *Poloniae & Sueciae* Aulicus cubicularis; *Renatus des Cartes*, *Bonaventura Cavalierius*, *Bononiae* Mathematices professor publicus, quibus postea accesserunt *Claudius Mydorgius*, patricius *Parisiensis & Picardiae* quaestor & *Iacobus Golius*, Mathematicum & linguæ Arabicæ in academiâ *Lugduno-Batavâ* professor peritissimus De *Hobbiano* autem ratiocinio, ne pro affectu aliquid immodica laude efferre videar, hoc solum adjicere libet illud aut elegantia brevitate aut evidenti perspicuitate cæterorum nulli concedere.

Grassante interim per Angliam civili bello, *Hobbins* pro summo in patriam amore, quod bonum civem & fidelem subditum maxime decuit, populares suos sanioribus quam quæ hæcenus obtinebant principiis imbuere, exacerbatos hominum animos ad pacis & concordie rationes revocare, & in summæ potestatis obsequium addictiores præstare, annis

nifus est. Quare reliquis posthabitis studiis, quantum ipsi suppetiit temporis Politicæ scientiæ impendens, Librum de *Cive* (cujus pauca duntaxat Exemplaria Parisiis 1642 evulgaverat) revisit, & notis utilibus adauxit; in quo subditorum contra summum imperatorem conjurationes rebellionésque, & immanes illas de principe regnis vitæque exuendo opiniones penitus damnavit: potestati Civili jura ab *Ecclesiasticis* caliginosorum temporum beneficio prærepta restituit, & diram sectariorum hydram effrœnem nempe conscientiæ libertatem, heroico ausu perdomuit.

Eodem anno fortunâ belli regiis partibus infensâ magnus honoratorum Exulum numerus Parisios confluerat, interque illos *Princeps Wallia*, nunc *Rex optimus Carolus secundus*. *Hobbius* itaque magnâ famæ celebritate tum apud suos tum exteros florentissimus, à Magnatibus quibusdam Principi commendatus est, ut Mathematicam ipsi prælegeret. Quo munere magno cum judicio perfunctus, eam Matheseos

cognitionem impressit, quam hodie in tanto Principe admirantur omnes, ad eoque placuit, ut apud ipsum regnis hæreditariis restitutum maximâ semper flourerit gratiâ, annuo etiam honorario ornatus. Illo tempore *Samuel Sorbierius* M. D. doctissimi *Samuelis Petiti* nepos in *Hollandiam* profecturus, exemplar Libri *de Cive* ultima authoris manu limatum impetrauerat, quem ideo *Gassendus* & *Mersennus* missis duobus Epistoliis, laudabant, & boni publici causâ ut typis optimis committeret, incitabant; quæ hîc loci interserere non abs re alienum iudico.

Gassendi
EPISTOLA.

Per erudito ac per amico Viro

SAMUELI SORBERIO

Petrus Gassendus S.

Quod

Quod Epistolium ad me *Caletio*
 vela mox facturum, dedisti, ac-
 cepti. Nihil opus fuit excusa-
 re, quod *Vale* coram non di-
 xeris; nam præclarus noster
Martellus fat declaravit, quàm improvi-
 sa discedendi occasio fuerit, & quàm re-
 quisieris me tamen, utcunque non adfu-
 erim domi. Quod addis tamen potuisse
 te ante discessum extorquere ab *Eximio*
 illo *Hobbeo*, id exemplum *Libri de Cive*,
 cui ipse manu propriâ marginales notas
 apposuit, ut cum istuc, ubi te voveo in-
 columem, perveneris, edi iteratò procu-
 res, id summopere delectavit. Videli-
 cet, tam pauca fuere excusa libri exem-
 plaria, ut illa sui sitim potius fecerint,
 quam expleverint; siquidem innumeros
 video, qui librum ardentè, sed frustra
 requirant. Et Liber certè est non vul-
 garis, dignusque, qui omnium, qui altio-
 ra sapiunt, manibus teratur; neque (si
 illa seposuero quæ Religionem, in qua
 sumus *ερεγόδοξοι*, attinent) scriptorem a-
 gnosco, qui argumentum scrutetur,
 quam ille, profundius. Utinam vero

cætera etiam, quæ ille versavit, perinde extorlisses! quippe ex ipsis in lucem prolatis summè beâsses nationem totam Philosophantium solidè; cùm ego quidem neminem norim, qui sit inter Philosophandum magis à præjudicio liber, quique penitius, quicquid rerum edisseruit, Introspeciat. Enimvero tu virum satis nôsti; frustra que foret si quid præterea in commendationem ejus adderetur. Vale, & amicos optimos saluta imprimisque *Curcellium*, *Heereboordium*, *Bornium*, & alios. *Parisiis* IV. Calend. Maii, CIO IDC XLVI.

EPISTOLA

Merfenni.

Eruditissimo Viro

SAM. SORBERIO D.M.S.D.

Marinus Merfennus. M.

EN

EN audio doctissime *Sorberi*, tecum
 illud egregiū opus *de Cive* Incompa-
 rabilis viri *D. Hobbii* te *Hagom* *Comi-*
tis, hoc est ingentem thesaurū literarium
 tulisse, novis auctum cogitationibus,
 quæ singulis difficultatibus satis faci-
 entes, planum iter exhibeant. Vide igitur
 ut quis egregius typographus librum
 illum aureum gemmis auctum & orna-
 tum, in lucem edat, neque diutius patia-
 ris eum a nobis desiderari. Sed & Autho-
 rem pro viribus urgeas, ne totum cor-
 pus Philosophicum, quod mente pre-
 mit, & calamo explicat, deinceps arcā
 (nobis fatali) concludat, ne tandem nos
 ad auctoritatem Regiam provocare cogat,
 quā ipsius arcam invidam effringamus.
 Quantā autem voluptate a nobis
 afficeris, quando videris nobilem illam
 Philosophiam, non minus quam *Euclidis*
 elementa demonstrari? Quam libentur
 illi tuæ *Ἐποχῆ* & *Scopticis* næniis re-
 nunciaturus es, cum Dogmaticam
 firmissimis innixam fulcris fate-
 ri cogeris. Vale. Ubi vero *D. Rivetum*,
 ubi *Hugenium* Mirabilem virum

videris, millies eos meo nomine salutes
velim, méque tui credas memorem &
obsequentem.

Aurelia XXV. April.

CIO IOC XLVI.

Prodiit autem Liber *de Cive* typis *El-*
sevirianis anno 1647, annoque insequen-
te dicti *Sorbierii* operâ Gallicè versus, ex
eâdem officinâ prodiit anno 1649. *Corni-*
ficia Ulefeldio Magno Da-
nicæ militiæ Magistro di-
catus, addito etiam prælo-
quio, in quo & laus Authoris & libri di-
gnitas exponuntur.

Interea indefessum *Philosophi nostri* Au-
diorum cursum infœlix casus interrupit;
ex improvîso febre correptus est acutis-
simâ, quæ in tantum invaluit, ut reme-
diis frustra adhibitis naturâ morbi vio-
lentiæ succumbente, extremum penè
spiritum acturus videretur. Tunc autem
cum non amplius cuiquam relictus est
fucum faciendi locus, eo momento se
Religioni patriis legibus stabilitæ addi-
ctissimè

etissimum ostendit, & precibus juxta *Ec-
clesiæ Anglicanæ* ritus præmissis, supre-
mum Viaticum recepit. Nihilominus
præter omnium spem fausto Numine
convaleuit.

Ineunte anno 1650. *Gulielmus Dave-
nantius* eques Auratus, Poëta Laurea-
tus, Poëmatis Heroici *Gondibertiadis* no-
mine insigniti anno proximo *Londoni*
prodituri, præfationem *Parisis* edidit;
in qua de Poëseos, Heroicæ præsertim,
naturâ ingeniosissimè differuit, & totum
opus *Hobbiani* judicii censuræ submitit.
Hobbius autem Amici postulatis respon-
so satisfecit, & quid de Nobili illo Poë-
mate sentiret, exposuit, nec non ulterius
de Poëmatis ratione in genere, & specia-
lius de Heroico, ratiocinatus est, supra
vulgares literatorum notiones.

Eodem anno publicatum est opus ejus
sermone patrio *De Naturâ Humanâ*, præ-
fante (uti famâ accepi) summi ingenii ac
judicii Viro *Setho Wardo*, tunc *Astrono-
miæ* Professore *Saviliano*, nunc Episcopo
Sarisburiensi, & elegantissimis Iambicis
adornante *Radulpho Bathurst*, tunc Ma-
gistro

gistro artium Collegii Trinitatis Oxon.
nunc Decano *Bathoniensis*. Sicut etiam
anno vertente, liber de *Corpore Politico*
Londini impressus est.

Anno 1651. prodiit scriptum nomine
Leviathan (per stupendum illud animal
designatur corpus Politicum) liber per
Europam celeberrimus ; scriptis interim
contrariis vexatissimus ; quem nonnulli
quasi insolitum Politices miraculum ve-
nerantur ; alii interim quasi monstrum
horrendum , informe , omnirationis lu-
mine destitutum , fugiunt & detestantur.
Fruatur quisque suo per me sensu licet ;
mihi nec alienam Philosophandi liber-
tatem circumscribere , neque propriam
prodere , animus est.

Missis autem in *Galliam* nonnullis
Leviathanis exemplaribus , Theologi An-
glicani qui circa Regem erant , ob quæ-
dam eo in opere Paradoxa , *Hobbium*
tanquam partibus Regiis minus addi-
ctum , tum ut novarum impiarumque in
religione opinionum Authorem crimi-
nabantur . Valuerunt apud Regem Pien-
tissimum calumniæ Religionis specie
larva-

larvatae, & praevalentibus adversariis ne ad Regem aut domum Regiam accederet mandato cautum est.

Hoc tanto praesidio orbatus *Hobbins*, Romanae Ecclesiae, Spiritualis Monarchiae satellitum metu correptus est, quorum odium implacabile sese merito incurrisse fenserat, ob detectas in *Leviathane* Ecclesiasticorum technas, regni tenebrarum dolos, & Pontificis Romani potestatem malis artibus occupatam, qua in civilis potestatis jura involando, qua simplici ac imperitae plebeculae sanctis praestigiiis illudendo; quare *Parisiis* se minus tutum judicans, media Hyemis tempestate aufugiens, in patriam se contulit; cujus itineris molestiis fatigatus, jam senex plus quam sexagenarius, diuturnam stomachi aegritudinem contraxit; adhibitis nihilominus debitis medicinae auxiliis, pristinam tandem valetudinem recuperavit.

Annum 1652. *Londini* insumpsit, urbe celebri & copiosa, liberalissimis studiis eruditissimisque hominibus affluente, quorum assiduam consuetudine & quotidianis

dianis colloquiis fruebatur. Inter quos eminebant *Gulielmus Harveyus* M. D. *Caroli* primi Medicus primarius, *circularis sanguinis motûs* Inventor, qui & postea moriens, anno 1657. (ætat. 80.) in amicitia testimonium, aliquot librarum Anglicarum summam ipsi testamento legavit. *Joannes Seldenus* J. C. Polyhistor, Antiquitatis, historiae & linguarum Orientalium cognitione celeberrimus: *Jo. Vaughan* J. C. postea in Banco Communium Placitorum supremus Angliæ Justitiarius; *Abrahamus Cowleyus*, vir omnibus numeris Poëticis, quod veterum nulli contigit, perfectissimus, qui etiam *Hobbium* immortalis carmine *Pindarico* celebravit: Nec omittere fas est *Carolus Scarburgium* M. D. Mathematices cognitione, & Medicinæ praxi clarissimum.

Anno 1653. in *Devonienfium* comitum familiam, securum studiorum asylum revocatus, animum penitus applicuit absolvendæ Philosophiæ de corpore, in quâ Physicæ elementa exponuntur. Illam Philosophiæ partem primam animo
desi-

designaverat ; sed ob civile bellum intervenientes, de *Imperii & debitâ Civium obedientia* quæstiones, Politices, partis alioquin ultimæ, cæteris dilatis, prius maturandæ absolvendæque, in causâ fuerunt.

Tandem autem ad umbilicum perductus liber de *Corpore* prodiit Latine 1655. & proximo anno vernaculè, una cum *sex Lectionibus* ad Professores Mathematicæ *Savilianos*.

Illo tempore Clarissimus *Wallisius* in Academia Oxoniensi Geometriæ professor *Savilianus*, edito *Elencho Geometriæ Hobbiana*, Diuturni illius belli Mathematici classicum cecinit, quod acerrimo Marte, adhibitis quadrâ & circino, intervolutantibus nonnunquam acutissimis convitiatorum telis, utrinque gestum, vicennium & amplius perduravit, nec nisi tandem *Hobbiana* morte conquievit.

Circa idem tempus *Hobbis* cum *Jo. Bramballo*, tunc Episcopo *Derriensi*, postea Archiepiscopo *Armacano*, & totius *Hiberniæ* Primate, certamen exercuit literarium, de *Libertate & Necessitate acti-*
onum

onum humanarum; Libelli utrinque conscripti sunt varii, de quibus alibi plenius.

Anno 1658. in lucem emissus est liber *de Homine*, qui est Philosophiæ ejus pars secunda, quæ circa facultates affectûsq; humanos, imaginationem, memoriam, intellectum, ratiocinationem, appetitum, voluntatem, bonum, malum, honestû, turpe, aliâq; ejus generis occupatur.

Anno illo mirabili 1660. Summo Numine Britannicæ Gentis infortunia miserantæ, depulsis Rebellionum furiis & profligatâ sævissimâ illâ Tyrannide, quæ sub *Religionis & Boni Publici* larvâ in vitas fortunâsq; omnium impunè grassabatur; post complurium annorum exilium, Regnis suis restitutus est Serenissimus Princeps, CAROLUS SECUNDUS; Quod sicut Bonis omnibus summam attulit lætitiæ materiam, ita *Hobbium*, qui Regias partes pro virili semper sustinuerat, incredibili gaudio affectit. Ingenti itaq; desiderio optimi Principis aspectu fruendi excitatus, relicto rure, ubi tunc temporis degit, *Londinum* advolavit, ubi
quam

quam votis tantopere expetiit foelicitatem, Casus inopinatus ipsi ultrò detulit. Rex enim ædes *Sarisburienses*, in quibus tunc cum *Patrono* moratus est *Hobbius*, curru prætervectus, illum fortè conspiciatus ad se accersi iussit; manum osculandam præbuit, de valetudine ac rebus suis sciscitari dignatus est; ipso interim favorem Regium, quo par est, cultu & obsequio excipiente. Non multò pòst, *Samuele Coopero* Pictore Excellentissimo Regem Admirandi penicilli ductu ad vivum exprimente, ejus operâ ad secretiorem cum Rege congressum admissus est; Qui colloquio ipsius non minùs prudenti, quam faceto plurimùm oblectatus, de pristinâ apud se gratiâ securum reddidit & facillimos semper in posterû aditus pro summâ benignitate concessit.

Sub illud tempus CAROLI secundi auspiciis, fundata est *Societas Regia Londinensis* promovendæ Philosophiæ Naturalis causâ; de cujus Instituto honorificè sensit *Hobbius*, ita ut verâ Philosophiâ relectis *Academiis Londinû* transmigrâsse affirmaret; illud tamè improbare visus est, quod

quod de generali motûs doctrinâ excolendâ minûs solliciti, *Proletariis Experimentorum Minutis* se addicerint nimis; sæpenumerò dicere solitus, Si ex multifariâ Experimentorum farragine congesta Philosophi titulus exurgeret; nihil obstare, quo minûs Mulierculæ, Olitores, Pharmacopœi & Cinifiones Chymici in Philosophorum album referrentur.

Tunc etiam *Hobbius* Mathematicæ ulterius provehendæ studium impensè intendit; Geometriam ab ipsis fundamentis restituere aggressus; in quâ Naturam quantitatis lineæ, anguli, Rationis seu Proportionis, se primum detexisse, in animum induxit; præterea Admiranda illa Problemata, ad quæ frustra hæctenus Geometræ aspiraverant, (fastigium totius Geometriæ altissimum) Circulo æquale exhibere Quadrarum; Cubum Cubi duplum constituere; datum Circuli arcum juxta datam rationem dispertiri; Rectam lineam Parabolicæ æqualem invenire; sese præstitisse, & maximâ cum evidentiâ demonstrâsse, re-
fra-

fragantibus licèt univèrsis Mathematicorum calculis, sibi obfirmatè persuasit.

Ab Arithmetiçâ autem Speciosâ tanquam blandâ ingeniorum seductrice prorsùs abhorruit; veritus ne illius operâ, ab antiqua construendi & demonstrandi elegantia, cujus auxiliis *Euclides*, *Apollonius*, *Archimedes*, *Pappus*, aliique è Veteribus summi artifices Matheseos Pomœria tam fœliciter protulerant, doctorum animi paulatim avocarentur.

Anno 1664. ab Amico quodam, qui πολιτικώτατον ejus ingenium expolien-
dis Rei-puplicæ legibus summè accommodatum judicavit, ad legum Nostarum studium impulsus est; causatus licet ætatem jam grandiore, & materiæ tam incultæ, tantisque difficultatibus implexæ, vix suffecturam. Usque adeo tamen perspicacissimæ mentis acies rerum interiora penetravit, ut de *Legibus Anglicanis* commentarium scribere doctissimis Jctis in pretio habitum, qui adhuc Manuscriptus asservatur.

Jam verò cum in infinitâ pene materiarum sylvâ sese hæctenus versatum fuisse

fuisse perpendisset, veritus ne, quæ olim seorsum prodierant opera, velut *Sibylla* folia, passim dispersa volitarent; scripta sua in unum compingendi desiderio ferebatur. Quare versis in Latinum quæ sibi commoda videbantur; præsertim famigerato *Leviathane*, quem adjectâ appendice auctiorem fecit; Univerſa simul prælo committere animo destinavit. Cum autem ab illis qui tunc Prælo imperabant, apud *Londinenses*, *Oxonienſes*, aut *Cantabrigienses*, typorum licentia impetrari non poterat, destinato nihilominus proposito obnixè intentus, opera sua *Amstelodami* imprimenda tradidit *Joanni Blauvio*, viro optimo, & rei literariæ promovendæ studiosissimo; cujus industriâ factum, ut anno 1668, pulcherrimis typis expressa in publicum prodierint. Quæ etiam non multò post in Bibliothecam Aulæ *Magdalenensis*, cujus olim Alumnus fuerat, in grati animi testimonium, submisit.

Interea, *Hobbins* magnâ ingenii gloriâ celebris, ab universis summo honore afficiebatur, atque illum non solum colebant,

bant, qui aliquid in Philosophiâ percipere atque audire studebant, verum etiam si qui fortè simulabant. Omnes passim aut genere aut literaturâ Nobiles, qui aliquid de ingeniis poterant judicare, illum cognitione atque amicitia suâ dignum existimabant. Exterorum Doctissimus quisque qui *Angliam* nostram inviseret, ad ipsum quasi Philosophiæ quoddam Oraculum proficiscebatur: Quin etiam Legati atque Principes tanquam ad singulare Gentis Nostræ Ornamentum confluebant.

Anno 1669. *Cosmus Medicus*, *Ferdinandi* secundi filius, *Etruria* Princeps, tanti Philosophi famâ permotus, illum sæpiùs convenire dignatus est; & insignem scientiâ quàm plurimùm admiratus, Icone ejus & libros universos, inter rarissimam Bibliothecæ *Medicæ* *Κεμήλια* reponendos, domum secum deportavit.

Tunc etiam in *Academiis* aliquantum obtinere cœpit *Philosophia Hobbiana*, & *Juventus Academica* in publicis Scholarum velitationibus, Opiniones *Hobbianas* haud rarò defendere solita est. Inter
 alios

alios *Daniel Scargil* Artium Baccalau-
 reus, & Collegii *Corporis Christi* in Aca-
 demiâ *Cantabrigiensi* Socius, vir fervidi
 & præcocis ingenii, & vitæ paulò solu-
 tioris, theses quasdam incautius forsan,
 & nimiam cum acrimoniâ propugnavit.
 Illæ autem, prout typis Academiae pu-
 blicis expressæ habentur, hujusmodi e-
 rant.

Jus Domini fundatur in potentiâ.

*Justitia Moralis pendet à Civilibus Insti-
 tutis.*

*Scriptura Sacra in Legem sancitur so-
 lummodo ex autoritate Magistratus.*

*Supremi Magistratus jussis, etsi Legibus
 Divinis qua de moribus latae sunt, con-
 trariis obtemperare oportet.*

Quibus aliam, (quod suspicari licet)
 Invidiæ augendæ gratiâ attexuerunt bo-
 ni Censores, quam pro thesi Philoso-
 phicâ sumat, qui volet, si quis ad eò cæcus
 est:

Quòd

Quòd Gloriosum erat, Atheus esse & censeri.

Ista autem positio ex consequentiâ dicti cujusdam trahi dicitur, quod gloria-retur, se *Hobbii* discipulum atque *Atheum* esse: vocabulis à Censoribus ita odio-sè dispositis, tanquam idem sonarent. *Hobbianus* atque *Atheus*.

Theologi autem, qui in *Academiis* semper regnant, quique in Rem suam aut *Commoda* peccantibus haud facile ignoscunt, illum pro *Senatu Academico*, qui etiam ex ipsis præcipuè conflatur, gravissimorum criminum postulant. Quare summâ cum vehementiâ incre-pitus, Magistratûs Academici authoritate Carceri inclusus est; postea Gradu privatus, Sodalitate exutus, *Academiâ* expulsus, Prius tamen summâ cum ignominia & dedecore coactus est pro Concione in Templo publico *Theses* suas tanquam sibi à *Plutone* submissas ad *Stygem* damnare; Easque erga Summum Nomen *Impias*, omniq; humanę societa-ti perniciosissimas, pronunciare.

Sic

Sic acta est isthæc Tragœdiola; *Hobbius* autem nominis sui existimationem injustis calumniis læsam facile sentiens; dogmatis suis tum in sequiorem sensum detortis, tum etiam turpiter & cum opprobrio damnatis, ipsoque tanquam *Atheorum* Antesignano Publicè descripto, per literas ad amicos de injuriâ graviter conquestus est, sed incassum, cum id temporis vindicias suas publico dare ipsi liberum non esset.

Anno 1670 *Antonius a Wood*, Collegii *Mertonensis* Socius, vir Doctissimus, Historiam & Antiquitates *Oxonienfis* Academiae, in quibus per decennium & amplius, admirandâ cum industriâ laboraverat, tandem absolvit. Opus illud Anglicè conscriptum duobus Voluminibus complexus est, quorum prius res in Academia gestas ab ipso ortu ad nostra usque tempora, recenset; in altero Collegiorum Fundatores Mæcenatèique & Illustrum virorum Elogia continentur. Placuit autem Summis in Academia Viris ut exterorum in gratiam *Latino* donaretur, Studiosis nonnullis
ad

ad hanc operam delectis, qui tamen iam Cogitatis iuis vertendis Authori non fecerunt satis. Multo autem minùs aliã in re ipsi satisfactum est; cuius historia licet prolixior paulò, veritatis tamen historicae curiosis, fortasse non injucunda.

Aedis Christi Decanus nunc Episcopus Oxoniensis, (quem honoris causã nomine) quum & operis vertendi, & typorum sumptùs maximam partem, propriis impensis sustentaret, eam sibi licentiam adseruit, ut quæ suo adlberent animo, etsi ab Authoris mente aliena, passim interfereret; multa autem, quæ ipsi pro affectu suo, & Partium studio displicerent, expurgaret. Ob isthoc factum incredibili dolore affectus est Author, & contaminatam Historiæ fidem gravissimè conquestus, nihil interim Remedii impetravit.

Præ aliis autem maculis, quibus à Censoriã manu deturpata est celebris illa doctorum virorum historia literaria, pessimè deformatum est Elogium *Hobbianum*; detractis quæ ab Authore adscriptæ sunt laudibus, earúmque in locũ vituperiis
sub:

substitutis, Rem ipsam vero simpliciter exponere constitui, tum ut *Hobbio* Debitus constet Honos, tum Authori, quo ad fieri poterit, Jus suum in integrum restitatur,

Ex Historia & Antiquitatibus Universitatis Oxoniensis.

Edit. Oxon. 1674. lib. 2. p. 376.

& 377.

T *Thomas Hobbius*, vulgò *Hobbes*, *West-porta* in *Malmesburia* Oppido Mercatorio *Wiltonienses* inter, natus quinto Aprilis anno 1588. Literis Latinis & Græcis initiatus, in hanc * aulam admissus est anno 1603; ubi operam impendens studiis Philosophicis, admissus fuit ad lectionem cujuslibet libri Logices s. Feb. 1607. Post quem gradum quadragesimalibus determinationibus completum, in clientelam simul & familiam D. *Gulielmi Cavendish* Baronis de *Hardwick*, Comitibus postea *Devoniensis*, ex commendatione aulæ Principalis vocatus est.

* *Anh. Magd.*

Apud

Apud hunc virum nobilem, cum ingenio *acri* (a) & industrio, nec tamen injucundo, non levem gratiam iniisset, ab eodem habitus est dignus, ut filio nato maximo in exteras regiones proficiscenti latus tegeret. In *Galliam* ergo, & inde in *Italiam* transiens, non mediocrem istarum regionem sive linguarum, sive homines morésque respicias cognitionem reportavit. Non immemor interim Græcæ & Latinæ Linguæ, quas juvenis hauserat, peritiam, horis successivis renovandi, & augendi, Logices & Philosophiæ Peripateticæ haud usque adeò curiosus, quas negligi passim, & præteriri tanquam Scholarum frivola a *Viris Cordatis* (b) præ se ferebat. In patriam reversus Poetas & Historicos Latinos diligenter relegit, adhibitis etiam Grammaticorum celebrium commentariis, non ut floridè, sed ut Latinè posset scribere, & vim verborum cogitatis congruentem invenire. Inter Historicos Græcos *Thucydidem* præ cæteris dilexit, & vacuis horis, in Sermonem

(a) *Quod pro Soborio supposuit Decanno.*

(b) *Hæc ab Eodem deleta.*

Anglicam paulatim conversum, cum multa laude anno 1628. in publicum edidit, eo fine ut ineptiæ Democraticorum *Atheniensium* nostris hominibus patefierent. Eodem anno cum Comes *Devoniensis* diem suum obiisset, cui per viginti annos Clientis familiaris adhæserat, in *Galliam* iterum abiit, filii D. *Gervasii Clifton* Equitis, curam peragens. In qua peregrinatione, *Euclidem* primum inspexit, methodo ejus, non tam ob Theoremata, quam ob artem ratiocinandi, delectatus. An. 1631. à Comitissâ *Devonia* revocatus est, ut filio ejus, qui tredecennis erat, Præceptoris munere fungeretur: Quod cum post triennium perfecisset, cum eodem in *Galliam* & *Italiam*, & viæ & vitæ dux peregrinatus est. Dum moraretur *Parisiis*, principia Scientiæ Naturalis in vestigare cœpit. Cum verò hæc in naturâ & varietate motuum contineantur, quasi vit imprimis, qualis motus is esse posset, qui efficit sensationem, intellectum, phantasmata, aliásque proprietates animalium; cogitatis suis, cum *Marino*

Aber.

Mersenno, ordinis minimorum, in omni genere Philosophiæ versatissimè, *Viroq;* *Optimo* (c) quotidie communicatis. An. Dom. 1638. cum pupillo suo (nunc Patrono) in *Angliam* reversus, in ejus familiâ convixit, instituto interim cum *Mersenuo* prædicto, de rebus naturalibus, Epistolari commercio. Interea *Scoti*, depulsis Episcopis, sumserunt Arma contra Regem, faventibus etiam *Ministris* illis, qui vocari solent *Presbyteriani*. Itaq; convocatum est in *Angliâ* Parlamentum illud notissimum, quod inchoabatur 3. Nov. 1640. Ex iis quæ in Parlamento tribus quatuorve diebus primis consulta videbat, Bellum civile ingruere, & tantum non adesse sentiens, retulit se rursus in *Galliâ*, scientiarum studio *Parisis* tutius vacaturus, cum *Mersenno*, *Gassendo*, aliisque viris egregiis, propter eruditionem, & vim in ratiocinando celeberrimis. Cum jam *Parisis* ageret, libellum scripsit *rebus permiscendis natum* (d) *De Cive*, quem postea revisit & auxit; quo quasi tempore, prævalentibus *Parlamentariis*

(c) Hæc ab Eodem etiam deletam.

(d) Hæc ab Eodem interposita.

multi eorum qui *Partes Regias* sequuti erant, & in illis Princeps *Wallia* (qui nunc regnat) *Parifios* confluerunt. Statuerat circa idem tempus, hortatu amici cujusdam Nobilis *Occitani* migrare in *Occitaniam*, & præmiserat jam quæ sibi necessaria erant; sed commendatus Principi ut *Elementa Mathematica* illi prælegeret, substitit *Parifis*. Quod ab hoc munere temporis habuit vacuum, consumpsit in scribendo librum *Monstrosissimum*, qui nunc non solum in *Anglia*, sed in vicinis gentibus publico damno notissimus est (e), nomine *Leviathan*, quem etiam in *Anglia* edendum curavit, ipse manens adhuc *Parifis*, annum agens 63. Aliquanto post, in *Patriam*, inibi que in ædes discipuli quondam sui, nunc *Comitis* honoratissimi *Devoniensis* invitatus, ibi absolvit *Libros duos*, *De Corpore*, & *De Homine*, quos publicavit. *Publicati & alii*, in re præsertim *Mathematicâ*, cui *Musis* reclamantibus *Paralogismorum* perpetuus artifex operam infelicissimam addixit (f).

(e) *Hac ab Eodem interposita.*

(f) *Hac ab Eodem inserta.*

Vir sane de quo (inter tot prospera & ad-
versa fama, qua de eo sparguntur, hominum
Sermone) hoc verissime pronuntiare fas est;
animum ipsi obtigisse, uti omnis scientia capa-
cissimum & infertum, ita divitiarum, sacu-
li & invidia negligentissimum; erga cogna-
tos & alios pium & beneficum. Inter eos,
quibus cum vixit, hilarem & apertum, &
Sermone libero. Apud Exteros in summâ
semper veneratione habitum, &c. (g)

Hæc pro Imperio agente Decano, An-
tonius à Wood Rem ægre ferens veniam
solummodò obtinere potuit, Hobbium
de eo quod factum erat, certiozem fa-
ciendi, ne in libro sub nomine suo pro-
deunte, Hobbius se notatum sentiens in
ipsum postea durius animadverteret.

Hobbius verò tanquam indignâ affe-
ctus injuriâ, (quod magnis semper ani-
mis à naturâ insitum fuit, ut optimus
quisque maximè gloriæ studio ducere-
tur) sese debito laudis præconio, unicâ
virtutis mercede, spoliatum, & per sum-
mam Injustitiam, Nomini suo insignem

(g) Hæc & alia permulta ex Authoris MS. ex-
punctis Decanus.

ad posteros in iustam contumeliam, non
dissimulavit. Ad Regiam etiam Maje-
statem suam detulit querimoniam, quæ
ipsi liberam contra Adversariorum Ca-
lumnias sui defensionem, pro solitâ Cle-
mentia indulgit. Quare Epistolam Apo-
logeticam ad *Antonium a Wood* datam,
circa Comitia *Oxonienſia* Anni 1674, pu-
blicavit, quæ in hunc modum se habuit.

EPISTOLA

Thomæ Hobbes Malmesburiensis

AD

ANTONIUM à WOOD,
Authorem Historiæ & Antiquitatum.
Universitatis OXONIENSIS.

Inferenda ad pag. 376. 377. lib. 2. ejus-
dem Historiæ.

ERuditissime Domine, mihi que A-
micissime, indicavit mihi Amicus
noster communis *J. A.* scilicet quæ in
Libro Tuo de *Antiquitatibus Academia*
Oxonienſis

Oxonienſis addidit & delevit *Doctor Johannes Fell Decanus Aedis - Chriſti* in eâ parte, quæ eſt de *vitâ meâ*. Nimirum, ubi mihi Tu Ingenium attribuis *Sobrium*, Ille, deleto *Sobrio*, ſubſtituit *Acri*. Quod quidem ille animo manevolo pro Convicio poſuit. Convicium tamen non eſt, & facilè ferri poteſt.

Rurſus, ubi tu *Marinum Merſennum* appellas *Virum Optimum*; Ille, neſcio quâ invidiâ, verba illa delevit. Sed Contumelia iſta non ad me pertinet.

Tertiò, ubi tu ſcripſeras, *Libellum ſcripſit de Cive*, interpoſuit ille inter *Libellum & de Cive*, rebus permiscendis *natum*; ut eſſet, *libellum ſcripſit, rebus permiscendis natum, de Cive*; quod ita manifeſtè falſum eſt, ut eorum qui temporis illius notitiam quantulamcunq; habuerint, nemo illum aut ignorantix aut malitix non ſit condemnaturus. Liber enim ille editus eſt, Anno Domini 1642. quo tempore Bellum Civile per Angliam gereretur, ita ut Res tunc permixtæ permisceri ab illo Libro non poterint.

Quartò, ubi Tu de Libro meo *Leviathan* scripsisti, primò, quod esset *Vicinis gentibus notissimus*, interposuit Ille, *Publico damno*, ut esset *Vicinis gentibus publico damno notissimus*. Deinde, ubi Tu scripseras, *Scriptis Librum*, interposuit Ille, *Monstrosissimum*. Magna quidem fuisset hæc injuria, si Ille aut Doctrinarum Juxta idoneus, aut insigni aliqua eruditione domi vel foris notus esset.

Quintò, quæ Tu de moribus meis, de famâ apud exteros, de beneficiis in Me Regiis, &c. tum verè, tum honorificè scripseras, delevit omnia. Et hæc quidem magna Tibi facta est injuria; quæ tamen alioqui nocitura Mihi non est; (fama enim mea qualiscunque est, jamdudum pennata evolavit irrevocabilis) sed Sibi, Academiæ, etiam Generi Humano. Sibi, propter turpitudinem. Est enim etiam in Inimicitiiis exercendis aliud alio inhonestius. Itaque Inimicitia quidem injurias aliquando extenuant. Nam injuriæ apertæ Authorem suum ostendunt, sed furtivæ quemlibet potius alium, etiam amicum, discrimini ob-

objiciunt. Academiae, propter eam quam Inimicus habet in Academia Authoritatem. Generi denique humano, eo quod cum cognitum sit, tantum esse hominibus in alienas Historias Potestatis, nulla non Historia suspecta erit. Postremò, quod præter sententiam Tuam de *Operibus meis Geometricis* addidit aut deletit (cum qui hominem norint, non à Suâ ipsius cognitione, sed fide alienâ locutum esse sciunt; & qui non norint, nomen Ejus inter Mathematicos aliòsve Eruditos nunquam audiverunt) movebit neminem. Nulla ergo causa est ut publicè cum Eo litigem. Neque si esset, facerem. Scio apud omnes gentes, ex ipsâ Civitatum natura, Civibus singulis datam esse Actionem Injuriarum (Anglicè an *Action of the Case*, Dic ergo quis Actor, quis Reus, quis Judex, quæ erit injuriæ compensatio? Si Actor Ego sum, Reus t'u solus eris, qui Libri hujus Author es. Potes quidem Actor esse tu, Reus ergo erit *Decanus Aedis Christi*, cujus arbitrio (propter sumptus) Editionem, nimia bonitate Tuâ permisisti. Fac

D s

autem

autem Actorem esse Me, & Illum Reum,
 etiam injuriæ damnatum; quis erit da-
 mni æstimator? Nonne duodecim Viri,
 Jurati quidem & Legales (adde etiam)
 Boni? Attamen inter damna (nisi quæ
 pecuniâ æstimari solent) verba non nu-
 merant. Nam Scholarium jurgia in-
 ter res serias rarò habent. Itaque scripto
 publico ulterius non contendam. Testi-
 monia quidem Amicorum amo. Con-
 vicia Inimicorum parvipendo. Ex *An-
 tiquitatibus Oxoniensibus* nomen Meum
 (si libet) omninò expungant, laudabor
 tamen à maximâ parte Academicorum
 qui nunc sunt, magisque (opinor) ab
 iis qui erunt. Prætereà Homini Senî
 Offensarum venia utilior est, quàm ul-
 tio. Tibi vero, si tanti est, existimatio-
 nem tuam & Veritatem Historiæ vin-
 dicare, non tantùm licet, sed etiam
 laudabile est. Et si quidem ita tibi ex-
 pedire visum fuerit, poteris Epistolam
 hanc Meam quibuscum volueris com-
 municare. Si quod aliud consilium in
 hanc rem invenero, antequam hæ lite-
 ræ tabulario tibi perferendæ commit-
 tan-

tantur, inclusum habebis ipsis literis.
Vale.

Londini Apr. 10.
1674.

Tuus

THO. HOBBS.

Decanus autem *Hobbii* factum Stomachus, antea actorum interim immemor, *Antonium à Wood* acribus compellat verbis, tanquam Malâ Fide secum agentem, qui ipso inscio clanculam rerum notitiam *Hobbio* fuggererat, quin & acerbiori sermone in *Hobbium* inVectus est; Non decere, scilicet Senem jam Capularem, atque alterum in *Charontis* cymbâ pedem habentem, de doctrinæ famâ & controversiis literariis sollicitum esse; Animæ potiùs Saluti consuleret, & de iis quæ ad faciliorem in *Beatorum* Sedes ingressum conferrent, cogitaret. Quum porrò ad Colophonem *Oxonienſis* historiæ vacaret folium, ut publicâ etiam reprehensione *Hobbium* corripere, sequentem adjecit Epistolam.

EDITOR

LECTORI.

PRodit nuper Charta Famosa, quæ Epistola Thoma Hobbes Malmesburiensis, ad Authorem *Historiæ & Antiquitatem Universitatis Oxoniensis* esse dicitur, & inferenda ad pag. 376. 377. in lib. 2. Ne autem incauto Lectori fucus exinde fiat, paucis monendum eum duximus conviciorum sarcinam hanc ad librum prædictum minimè pertinere; porrò nullam idoneam subesse causam, cur *Irritabile illud & Vanissimum Malmesburiense Animal* adversus *Historiæ prædictæ* Editorem invehetur. Res tota sic se habet, Magnificum *Hobbeseio* Elogium adornavit, aut quod vero propius, ab *Hobbeseio* ipsi sibi adornatum, huc transmisit quidam Dominus J. A. eum in finem ut operi huic inseri possit: at verò eum ibidem multa occurrerent ab instituto satis aliena, & veritati minimè consona, pro jure suo illa recognovit Editor;

tor; ita tamen ut *Viro pessimè de Deo*, hominibus, literisque merito, locum inter literatos relinqueret.

Stomachatur nihilominus *Hobbefius*, acere solummodò ingenium, non verò sobrium ipsi ab Editore attributum. In facti excusationem non opponit Editor illorum qui aut cum ipso, scriptisve ejus familiariter versantur, sententiam; sed *Hobbefii* ipsius appellat fidem, qui in libello de principis & ratiocinatione Geometrarum, hæc habet. In magno quidè periculo versari video existimationem meam, qui à Geometris ferè omnibus dissentio. Eorum enim, qui de iisdem rebus mecum aliquid ediderunt, aut solus insanio ego, aut solus non insanio; tertium non est, nisi quid dicet forte aliquis, insaniamus omnes. Si insanire eum contingat, non ab Editore injuria facta est; si alii omnes eruditi mente sua moti insanire illum censeant, non est quod furiosorum sententia, illum moveat nec queratur reperiri hominẽ unũ, qui demens pariter cum fuerit, comuni omnium suffragio calculum adjecerit.

Secundo in loco male habet *Hobbefium*,
quod

quod cùm *historia* *Scriptor* *Mersennum* virū optimū appellaverit, Editor malignus verba illa *delevit*. Agnoscimus *Hobbesium*, aut saltē J. A. sic eum vocasse; sed quandoquidem nec *Historiæ* *Scriptor*, nec Editor novère, albus an ater homo fuerit *Mersennus*, certè absq; illius injuriā verba illa in impressis defuere.

Tertiò, probat librum de *Cive rebus permiscendis* minimè natum, quia An. 1642. prodiit: quasi *Milioni*, *Aschami*, *Goodwini*, leditiosa scripta, rebus permiscendis apta nata non sint, quia post annum prædictum edita.

Quartò, pariter ostendit *Librum suum Leviathan*, publico damno non fuisse notum, nec *monstrosissimum* esse, quia Editor nec *doctrinarum* *judex idoneus*, aut *insigni aliqua eruditione domi aut foris notus*. Bellè quidem hæc cohærent. *Historiæ* Editor *Hobbesio* indoctus videtur; proinde *Leviathan* nec publico damno est notus, nec est *monstrosissimus*.

Quintò, queritur *Hobbesius*, ea quæ *Author* de moribus ejus, de famâ apud exteros, &c. scripserat, *delevisse omnia* *Editorem*. Ajo hæc omnia D^m. J. A. (aut fortè

Hobbesium ipsum, pro eximiâ, quâ pollet, modestiâ) scripsisse, quæ Authori prorsus incomperta, pleraq; vero omnino falsa fuisse noverat Editor; qui etiam illa quæ ad partes *Cromwellianas* fovendas egerit *Hobbesius*, ut & alia ejus flagitia silentio pressit. Iterum ergo subducatur rationes suas vir bonus, & consideret, an non pro conviciis gratiæ Editori debeantur.

Ultimo in loco bitem *Hobbesio* movet, quod Editor *præter sententiam Authoris, de Operibus Geometricis addidit aut delevit; cum qui hominem norint, non à sua ipsius cognitione, sed fide aliena locutum esse sciunt; & qui non norint, nomen ejus inter Mathematicos aliòsve eruditos nunquam audiverunt.* Sed quid lucrabitur *Hobbesius*, si ejus *proposita* adeo sint immania, ut vel à *Tyronibus* deprehendi possint: agnoscentem superius audivimus, egregias suas demonstrationes tam conspicuæ esse evidentix, ut omnibus qui de *iisdem rebus secum aliquid ediderunt, h. e. Geometris universis, insanire videatur.* Sed ab homine qui *Reverendissimum Sarisburiensem Episcopum, Clarissimum*

Wallisium Professore[m] Savillianum, ali-
 o[s]que eruditissimos Viros pro indoctif-
 simis habuerit, contumeliâ conjungi, in
 elogium cedit: sobriis rerum æstimatori-
 bus admodum bonus videbitur qui
Hobbessio displicuerit; satis eruditus,
 quem ille mortalium *αμαθής* & litera-
 rum imperitum affirmaverit.

Hæc proinde non eum in finem dicta
 sunt, ut *furioso homini* satisfaciat, sed ut in-
 telligat Lector nullam *Hobbessio*, nec Hi-
 storix, nec Academiae, nec generi hu-
 mano, quicquid ex adverso inclamet
charta famosa scriptor, injuriam factam,
 quod dictata viri pestifera notaverit, &
 obnoxias, ut nihil gravius dicam, sibi
 blandientis *Hobbessio*, aut Domini J. A.
 laudes Universitatis *Oxonienfis* Annali-
 bus inferi, nisi prius castigatas, non per-
 miserit Editor. Hactenus Ille.

Hobbessio autem tum Conscientiâ pro-
 priâ, tum Doctorum testimoniis satis
 fretus, cum *Decano* contentionis funem
 ducere recusavit, ulteriore re ponsio de-
 dignatus. Susplicandi tamen ansam arri-
 puerunt nonnulli, *Hobbessio* à *Decano*
 tam

tam duritèr habitum, eo minùs in Libro de *Bello Civili Anglicano* suam de doctrinâ & Regimine Academico sententiam dissimulâsse.

[Obitèr autem ut moneam, de Censorio in Auctores Jure, videantur *R. P. Jacobus Gretserus è Soc. Jes.* libro de jure, modo, & mœre prohibendi, expurgandi & abolendi libros noxios & hæreticos; *R. P. Theophili Roynaudi S. J.* Erotemata de malis ac bonis Libris, deque justâ aut injustâ eorundem confixione: *R. P. Antonius Possevinus S. J.* in Bibliothecâ, & libro de culturâ ingeniorum, nec non varii *Pontificiorum* Indices Prohibitorii & Expurgatorii, Hispânicus, Romanus, Tridentinus.]

Eodem anno 1674, etiam seni pene Nonagenario, faventibus Musis, libros aliquot ex *Homeri Odyssæâ*, specimen integri operis *Homerici* mox prodituri, vernaculo sermone evulgavit; ubi, si quis juveniles æstus & furores Poëticos desideret; *Mæonii* tamen *Senis* spiritum, à *Malmesburiensi* nostro sermone maximè accommodato expressum, necesse est fateatur.

Mense

Mense Julio ejusdē anni *Londinā* reliquit, cū animo nunquā revertendi, quib9 se hactenus oblectaverat studiis, quoad vita suppeteret, vacaturus. Quod autem inter rara foelicitatis exempla numerandum est; summo ingenii vigore & sensibus integris ad obitum usq; in Philosophia & Mathesi se assiduò exercitavit, & quod magis mirum, Poësin exercuit, quā propriis animi conceptibus exprimendis quā aliorum transferendis.

Anno 1675, cū *Homericum* tentamen non exiguo Literatorum plausu exceptum constaret; *Homeri Iliada & Odyseam* conjunctim Anglicano carmine divulgavit, Dissertatione de Heroici Poëmatis Virtutibus præmissâ.

Anno 1676. Edidit Controversiam de Libertate & necessitate Humanarum actionum cum *Benjamino Laney* Episcopo Eliensi olim agitatam.

Anno 1678, Prodiit *Decameron Physiologicum*, sive de Naturali Philosophiâ libri decem, una cum Lineæ Rectæ Ratione ad Arcum Quadrantis Dimidium: Quo tempore etiam opus ejus de *Bello Civili*

Civili Anglicano, ipso minimè conscio, in
 lucem emerfit, cujus occasione Epistolâ
 sequentem ad Librariû G. C. transmisit.

--- Dialogum de *Bello civili Angli-
 cano* diu est quod publici juris factum vo-
 luissem; quem in finem *Regi* obtuli, cui,
 paucos post dies cùm libellum perlegisse
 mihi visus esset, supplicavi, ut *Imprimen-
 di* facultatem concederet. *Rex* autem
 solitâ me excipiens gratiâ, postulatum
 prorsus abnegavit. Quare Libri Apogra-
 phum tibi concessi, Authenticum au-
 tem dedi Amico Nobili & Docto, anno
 abhinc defuncto *Sua Majestas*, ad quam
 maximè spectat qui libri in publicû pro-
 deant, me longè melius novit, quid fa-
 cto opus sit. Nollem itaque hâc in re in
 ipsius offensionem incurrere; neque *Te*
 huic Negotio immisceas, Rogo. Ne vel
 minimas in Libro Publicando sustine-
 rem partes, quôvis pretio redimerem.

Tuus

Jun. 19. 1679.

T. HOBBS.

Circa

Circa medium Octobris, Anni 1679. Urinæ suppressione correptus est; Medici autem ob grandem ætatem, de Morbo, quôvis Remediorum apparatu penitus amovendo, Ipsôque in integrum restituyendo, desperabant. Vicesimo Novembris *Devonia* Comite cum Universâ familiâ à *Cattiswortho Hardovicum* transficante, *Hobbins* Patronum comitandi animo obstinatus, lecticæ impositus Viâ committitur, ex itinere nihil quicquam molestiæ pati visus. Nihilominus sex septémve diebus præterlapsis, dextri lateris consummatâ Paralyfi affectus, & loquelæ usu privatus est. Posthæc pauculos dies supervixit, parum sumens alimenti, dormiens plurimum, per intervalla loqui conatus, sed frustra: toto Morbi decursu, vix Febfile aliquod Symptoma comparuit; Ita ut ob extremam senectutem, extincto Biolychnio & deficiente Vitæ fomite, quam ægritudinis violentiâ è vivis excedere videretur. Obiit autem Quarto Decembris 1679.

Elatus est ex ædibus Patroni sui, Pompâ non magnâ, sed officio funeris satis deco-

decoro. Sepultus est in Ecclesiâ vicinâ de Haut, Hucnall/Sacerdote secundum Ecclesiæ Anglicanæ formulas Exequiarum Justa celebrante. Conditus est juxta tumulum Comitissæ *Devonia* (*Gulielmi*, qui nunc Comes est, *Aviæ*) sub nigro Marmore, cujus inscriptio solummodo Locum ejus Natalem, tempus etiam Natale & Emortuale præ se fert.

Nunc autem operæ pretium videtur, nonnulla paulo specialius describere, quæ ad Corporis Habitum, Animi Mores. & Ingenii Studia attinent; cognitu forsân haud ingrata, etiamsi superiùs aliquantum delibata.

Itaque ut inde incipiam, Statura Illi procerior fuit, Habitus gracilis, Cutis tennerrima, quâ de causâ ne frigidior aër poros subiret, Crassioribus indutus vestibus, quovis anni tempore incessit. Faciem habuit satis decoram; Frontem amplam, & in rugas proniorem; Oculos vividos, & quasi scintillantes; Visum acutissimum, & ad obitum usque satis firmum, Nasum oblongiorem, Genas rubore temperatas; Capillitium, antequam

quàm incanuit, nigrum; Barbam autem subflavam; cujus Mystacem labro superiore naturâ intortam gessit, sub inferiore pilos aluit, sed paucos; ne, quod multis in more est, barbam Philosophiæ Indicem constitueret. Effigies ejus à *Sam. Coopero* celeberrimo Pictore delineata, inter *Κεμήλια* Regia asservatur; quæ & multoties cælo sculptorio adumbrata publicè habetur. Temperamento præditus est Sanguineo - Melancholico, ad virtutis & sapientiæ excellentiam maximè proprio; quali naturæ habitui non Philosophi modo & Poëtæ, sed & futurorum conscii Vates, si Veterum placitis stare fas est, plurimùm debuerunt.

Primis annis Invaletudinarius fuit, & in Ictericam admodum propensus; progressu tamen ætatis, & circa annum Quadragesimum, valetudine usus est satis confirmatâ. Toto autem vitæ decursu rarò decubuit, aut Pharmacum sumpsit. Circa annum Sexagesimum manuum tremore, Paralyseos præcurfore, affectus est.

In Victu non admodum Curiosus, nullum

lum cibi genus fugit, quo populus utitur; ætate magis provectâ, statam semper Prandii horam observavit, postea paucis tabaci haustulis contentus, à cœnâ prorsus abstinuit.

Ætate adhuc intra Juventutis terminos constante, (Liceat verum fateri) nec Abstemius fuit, nec *Μισογυρ*.

-- Hæc omnia mediocriter.

Homo fuit, humani nihil à se alienum putavit.

Cœlibatum nihilominus tenuit, tanquam Philosophiæ studiis maximè commodum.

Exercitio corporis multo utebatur, Pilâ palmariâ sæpè lusit, quamdiu præ senectute licuit, etiam ultra annum Septuagesimum. Ejus in locum, quum opus erat, fortiores deambulationes substituit; post quas, adhibitis frictionibus, in lecto se ad quietem componere solitus est, ultimâ ætate, cum deambulare amplius vix poterat, cubiculo ex arte calidiore facto, frictiones solùm, ad motum sanguini alias forte stagnaturo conciliandum, usurpavit.

Quoad

Quoad Mores; oportet primùm de Religione testimonium dicere. Deum autem agnovit, eumq; Rerum omnium Originem, intra angustos tamen Humanæ Rationis Cancellos nullatenus circumscribendum. Quare fortiter calumniati sunt, qui ipsum Athëismi reum detulerunt; quod inde forsitan profectum, quia Scholasticorum aliorumque isto de Grege morem rejecerat, qui otiosi in musæis suis sedentes, juxta imbecillum ingenioli sui captum, Naturæ Divinæ incomperta affingunt attributa. Nec minus falsò à nonnullis insimulatus est, tanquam solitudinem fugeret, Spectra metuens & Phantasmata, Vana Stultorum terriculamenta, quæ Philosophiæ suæ lumine dissipaverat; Non injuria tamen fortè subveritus est ne ab Illis ad Plures mitteretur quorum Commodis adversatus, ipsorum Artificia ac Versutias Publico apertè conspiciendas præbisset. Religionem Christianam quatenus in Ecclesiâ Anglicanâ, Resectis Superstitionis Ineptiis, Regni Legibus stabilitur, ex animo amplexus est; quam
etiam

etiam contra Pontificiorum simul & Sectariorum insultus strenuè propugnavit. Controversias quidem Theologicas maximè averfatus est : quicquid autem ad pietatis Exercitia aut Bonos mores conferret, plurimi fecit. *Sanctius illi, & Reverentius, visum de Deo credere, quam Scire.* Sacerdotes interim inculpare solitus est, qui Christianam Religionem Absolutam ac Simplicem, vel Superstitione macularent, vel * Inanibus, interdum profanis speculationibus implicarent.

Optimè autem populo consultum fore censuit, si Scholasticorum Dogmatum vice, Æqui Rectique præcepta, & cuiusque Imperii Leges Civiles publicè recitarentur, quibus Homines ad suum erga Magistratus obsequium, mutuâque Vitæ Civilis Officia formarentur. Ipse etiam conatus est maximè, ut post Rectos de Summo Numine Conceptus, dictis Vitæ Officiis, tam publicis, quam privatis, ad virtutis & prudentiæ dictamen ritè fungeretur. Itaque patriæ commodis

* Διὰ βεβήλας κενοφωνίας, μωροῦς καὶ ἀπειθῶν τῆς ζητήσεως.

E

im-

impensè studuit ; Et Regi Patriæ Patri, fidelissimè inservivit ; in amicis Coleendis Religiosus fuit, in cognatos summè Munificus ; cui fidem faciat Fundus Hæreditarius pretii non contemnendi, multis abhinc annis Fratri dono datus ; quod etiam Nepotem ex Fratre bonorum decoctorem Ducentis Libris Anglicanis sublevavit ; ut taceam quæ in suos in fortunâ non adeo lautâ constitutos testamento prudentissimè dispensavit. Erga pauperes etiam admodum liberalis, erga Universos ad omnem Justitiæ & humanitatis rationem accommodatus.

Quantam itaque in Republicâ literariâ Tyrannidem affectant, qui talem antumque virum, ut humani generis pestem & capitalem Religionis, omnisque civilis consortii Inimicum proscribunt, ejusque Philosophiam tanquam pessimè moratam, impietate, injustitiâ, nequitiâ, discordiâ denique foetam è manibus hominum excutere contendunt ? quum interim terantur passim *Philostrati, Porphyrii, Luciani, Samblici,*

Juli-

Juliani, Eunapii, Rutilii, Zosimi, aliorumque Christiani nominis hostium scripta doctorum insuper vindiciis ornata; Neque Alcoranum inspicere, nefas esse, emissa pro sua Alcorani Editione Apologia ostendit *Theodorus Bibliander*, Vir ut incomparabilis doctrinae, Eloquentiae, ac tribus in linguis praestantiae, sic pietate, moribus & vita exemplar omnium, si *Gesnero Varroni Tigurino*, † fides adhibenda.

Justum igitur Examen subeant *Hobiana* Prudentes, Aequos, Affectibus liberos experiantur Judices: Quod verum atque bonum in humanos usus transferatur; quod secius, quo minus damnetur, non recusamus. Vis illa caelestis quae cuncta Regit ac moderatur, Univerſa bonis malisque variegata sustinet: nos interim, ob quaedam quae arrideant minus, Optima quaeque de medio tollere, aequum non est, Frustrà Veritati Ignorantiae Clypeus praefertur: Dúque nimis in communem Literaturæ perniciem, grassatus

† In Bibl.

E 2

est

est Importunus Quorundam Mos, qui Opinionum suis ad versarum gratiâ, Doctis Authoribus bellum indixerunt; scriptâque sæpenumerò flammis prosequentes, tot præclara Senioris ævi Monumenta latrocinio quodam Posteris surripuerunt. Sed proVectus ultra quàm par est, ad institutum redeo.

Consuetudo ejus ut prodesset, conjuncta Rerum Ponderi Sermonis Gravitas, ut delectaret, facetiæ effecerunt. In Responsis Naturâ mirè promptus, alioquin ex judicio ad deliberandum, si ve (ut ipse maluit dicere) Computandum, propensior fuit. Animo apertus ac simplex, alios instruendi cupidus, ad conceptus animi impertiendos facillimus. Omnibus Comis & Mansuetus, nisi forsân Novitii aliqui, ingenii ostentandi gratiâ, Frivolis ipsum Quæstionibus & Cavillis torquerent. In Neminem inVectus est, nisi qui læsit prius. Suarum quidem Opinionum fuit Tencior paulò.

Ingenium nactus est ad omnia natum atque institutum quicquid occurreret

per-

perspicaci iudicio animadvertit : Animus illi indefessè cogitabundus : cui-cunque se addixit materiæ, in eâ pertinacissimè versatus est. Illorum Ignorantiam detestatus est. qui Cæcâ credulitate solis Partium suarum principiis astricti, non lubenter ferunt, alios ultra Carceres quibus ipsi continentur, prodire; & Arcana Rerum Mysteria penetrando, Philosophiæ limites propagare.

Lectio ejus pro tanto ætatis decursu non magna; Authores versabat paucos, sed tamen Optimos. *Homerus, Virgilius, Thucydides, Euclides* illi in deliciis erant. Ingentem Librorum suppellectilem, quâ superbiunt Bibliothecæ, non magni fecit, cum Mortales plerumque pecorum ritu antecedentium insistentes vestigiis, vix extra tritas calles, & semitas ab ipsis quorum Tutelæ & Regimini subsunt, præstitutas, evagari audeant; Cùm etiam * qui omnem illam scriptorum varietatem, quâ Artes & Scientiæ exultant diligentius introspectat; ubique in-

* Verulam. præf. in Nov. Organ.

veniet ejusdem rei repetitiones infinitas, Tractandi modis diversas, inventione præoccupatas; ut omnia primo intuitu numerosa, facto examine pauca reperiantur. Quin & illud sæpè dicere solitus est, quod si tantum libris incubisset, quantum alii è literatis vulgò faciunt, eâdem cum illis ignorantia laborâisset.

Quoniam autem Optimorum Amicitia & consuetudo non leve probitatis argumentum ducitur, vixque Malus esse possit qui aut bonos colit, aut à bonis colitur: Amicorum ejus Indicem proponere animus est.

Ante omnes verò, debito cum honore meri isque gratiis, (post *Majestatem Regiam* Fautorem ejus benignissimum.) memorandi veniunt Illustrissimi *Devonia Comites*, hæreditario quasi jure Mæcenates *Hobbiani*. * Quod, sanè non solum Ingenii ac Literarum, sed etiam Natura atque virtutis, ut domus, quæ ejus adolescentiæ prima fuerit, eadem esset familiarissima Senectuti.

* Cic. pro Arch, Poet.

AMICORUM ELENCHUS.

F *Rancifens Baconus Verulamius* Angliæ Cancellarius. [Obiit 1626. Vita ejus sæpiùs edita est : Opera satis nota sunt.]

Ed. Herbert, Baro de Cherbury. (De eo & scriptis, V. *Guil. Dugdale* de Baron. Angliæ.)

Hon. *Carolus Cavendish*, Eques Auratus, Illustris *Guil. Marchionis*, postea Ducis Novi Castri, Frater Unicus, Mathematicus summus. Obiit circa 1652.)

Benj. Johnsonus, Poeta Laureatus. (Obiit 1637. V. *Ant. à Wood*, Hist. & Antiq. Oxon. Vol. 2. pag. 273.)

Robertus Aytonus, Eq. Aurat. Nobilis Scoto-Britanus, *Anna & Maria* Angliæ Reginis ab Epistolis, nec non à Consiliis & libellis supplicibus. (Obiit 1638. V. *Delicias Poetarum Scotor.* 12. Amst 1637. a pag. 35, ad 76. Et Epitaphium ejus in templo *Westmonasteriensis*.)

Galileus Galilei, Mathematicorum sui ævi facilè Princeps. (obiit 1641. V. *Elogii d' huomini letterati di Lorenzo Crasso*.)

E 4

Franc.

Franc. Niceronus, O. M. Thaumaturgo optico celebris. (Obiit 1646.)

Marinus Mersennus, O. M. Scriptis clarus. (obiit 1648.)

Petrus Gassendus, Parisiis Matheseus Professor Regius. (obiit 1655. V. *Sorbier. præf. in Op. Gassendi.*)

Renatus Cartesius, Mathesi admirandus, & Philosophiæ Columna. (Obiit Stockholmiæ Suecorum 1650 ætat. 54. Vitæ ejus scripsit *Petr. Borellus* MD. V. etiam *Joh. Tepellius* Historiam Philosophiæ Cartesianæ.)

Hieronymus Verdusius, nobilis Aquitanus, cui Sex Dialogos de Examine & Emendatione Matheseus hodiernæ inscripsit, nec non Poëma de vitâ propriâ. (De eo, V. *Sorbier. præfat. in Op. Gassendi.*)

Kenelmus Digbeus, Eq. Aurat. Nobili Genere, Scriptisque Illustris, Reginæ *Maria* Cancellarius. (Obiit 1665. V. *Ant. a Wood Hist. & Antiq. Oxon. vol. 2. pag. 383.*)

Joh. Seldenus. Honos Britannicæ (quo Elogio illum *Grotius* celebrat in Annot.

ad

ad lib. 2. de Jure Belli & Pacis, cap. 2.
num. 2. V. etiam *Ant. a Wood.* ibid. pag.
349. (Obiit 1654.)

Guil. Harvejus MD. Libris de Sanguinis
Circulatione & Animalium Genera-
tione clarus. (Obiit 1657.)

Guil. Chillingworth, Ecclesiæ Anglica-
næ Hyperaspistes. (Obiit 1643 V. *Ant.*
a Wood ibid. pag. 273.)

Abramus Cowlejus, Musarum Deliciæ.
(Obiit 1667. Vitam ejus eleganter de-
scripsit *Tho. Sprat.* S. T. D.)

Edmundus Wallerus, inter Poeseos
Anglicanæ Principes numerandus.

Sidnejus Godolphinus, Amicus ejus in-
timus, qui pro jure Regio fortiter pu-
gnans occubuit; qui etiam *Hobbio* Du-
centas Libras Anglicanas testamento
legavit, cujus memoriam recolit in Præ-
fatione ad *Leviathanem Franc. Godol-*
phino Fratri ejus Germano inscriptum.

Jo. Vaughan Summus Angliæ Justitia-
rius in Banco Placitorum communium,
Vir Doctissimus. (Vita ejus habetur præ-
fixa Relationibus casuum Forensium ab
ipso collectis, Obiit 1674.)

Carolus Scarburgh, Medicus Regius,
Eques Auratus.

Richardus VWhite, sive *De Albiis*, He-
misphærii Dissecti Author. (obiit. —)

Jaspar Mayne, Ædis Christi Oxon.
Canonicus. (obiit 1672. V. *Ant. à Wood*
Ant. Oxon. lib. 2.)

Guil. Davenant, Eq. Aurat. Poeta Lau-
reatus. (obiit 1668. V. *Ant. a Wood. An-*
tiq. Oxon. 2. lib. pag. 168.)

Franc. Osborn, Scriptis Vernaculè e-
ditis celebris. (obiit 1658.)

Rad. Bathurst, S. T. D. Decanus Batho-
niensis.

Ed. Hide, Clarendoniæ Comes, sum-
mus Angliæ Cancellarius, qui quamvis
ab *Hobbio* dissenserit, in Præloquio
tamen libri contra ipsum scripti, Vete-
ris inter illos Amicitia, nec non Probi-
tatis & Doctrinæ *Hobbiana* testimoni-
um posuit.

Gualt. Charlton M. D. scriptis & Pra-
xiclarus. (V. *Ant. a Wood, Antiq. Oxon.*
pag. 377. lib 2.)

Sam. Butlerus, Author Satyræ inge-
niosissimæ cui nomen *Hudibras*.

Ant.

Ant. à Wood, Historiæ & Antiquita-
tum *Oxonienſum* Author celeberrimus.

Hen. Blunt Eq. Aurat. Vir ſummi ingenii.

Joh. Albericus, vulgò *Aubry*, è Soc. Reg. Armig. Amicus ejus in primis, ex Viciniâ *Malmesburienſi* oriundus, & ſub communi Præceptore inſtitutus, Vir publico bono magis quam ſuo natus; qui princeps mihi ſcribendi anſam præbuit, & materiam humaniter ſuppeditavit.

Librorum quos ſcripſit HOBBIUS *Tituli ſequuntur.*

(*Ex Ant. à Wood* *Hiſtor. & Antiq. Oxon.* lib. 2. pag. 376.)

Elementa Philoſophica de Cive
4° *Paris* 1642, & *Amſtel.* 12° 1647,
& 1669, & 4° *ibid.* 1668. Lat. & 8°
1651. *Angl.* & 8° 1649 *Gal.*

De Mirabilis Pecci *Lond.* ſecundâ vice 1666 Lat. 8°.

De Naturâ Hominis *Lond.* 1650, 12° *Angl.*

De corpore Politico, ſive Elementa
juris

juris, 12° Lond. 1650, Angl. & 12° Amstel. 1653, Gal.

Leviathan, sive de Republicâ. Fol. Lond. 1651, Angl. & 4° Amstel. 1668, Lat. & 4° ibid. 1678. Belg.

Appendix ad Leviathanem, 4° ibid. 1668, Lat.

Elementorum Philosophiæ Sectio prima de Corpore, 8° Lond. 1655, Lat. & 4° ibid. 1656, Angl. & 4° Amstel 1668, Lat.

Prælectiones Sex ad Professores Savigilianos, 4° Lond. 1656, Angl.

Characteres sive indicia absurda Geometriæ xc. Doctoris *Wallis*, 8° Lond. 1657, Angl.

De Homine, sive Elementorum Philosophiæ Sectio Secunda, 4° Lond. 1658, & 4° Amstel. 1668, Lat.

Quæstiones de Libertate, Necessitate & casu, contra Doctorem *Bramhallum* Episcopum Derriensem, 4° Lond. 1656. Angl.

De Principiis & Ratiocinatione Geometricarum, 4° Lond. 1666. & Amstel. 1668. Lat.

dialo-

Dialogus Physicus, sive de naturâ
Aëris, 4° Lond. 1661. & 4° Amstel. 1668.
Lat.

De Duplicatione Cubi, 4° Lond. 1661.
& Amstel. 1668 Lat.

Problemata Physica, una cum ma-
gnitudine circuli, 4° Lond. 1662, & 4°
Amst 1668. Lat.

Examinatio & Emendatio Mathema-
ticæ Hodiernæ, 6 dialogis, 4° Lond.
1660. & 4°. Amst. 1668. Lat.

Quadratura circuli, Cubatio Sphæræ,
duplicatio Cubi; una cum Respon-
sione ad Objectiones Geometriæ Professoris
Saviliani Oxoniæ editas anno 1669. 4°,
Lond. 1669, Lat. Omnia Magno Principi
Etruriæ Cosmo Mediceo dicata.

Rosetum Geometricum, sive Propo-
sitiones aliquot frustra antehac tentatæ,
cum Censurâ brevi doctrinæ *Vallisianæ*
de Motu, 4° Lond 1671. Lat.

Rescripta tria ad Regiam Societatem
contra doctorem *Vallis*, 4° ibid. 1671,
Angl.

Principia & Problemata aliquot Geo-
metrica ante desperata, nunc breviter

ex-

94 *Vita* HOBBIANÆ
explicata & demonstrata 40. Lond.
1674.

Eiusdem CATALOGI
SUPPLEMENTUM.

T *Hucydides* e Græco Anglicè versus,
fol. Lond. 1634, & 1676.

De Libertate & Necessitate, 12° Lond.
1654 Angl.

Lux Mathematica, 4° Lond. 1672.
Lat.

Ulyssis Itinera, sive *Odyssæ Homeri-*
cæ libri 9, 10, 11, 12. versibus Anglicanis
8° Lond. 1674.

Epistola ad *Ant. à Wood* 1674. Lat. fol,
unic.

Homeri Ilias & *Odyssæa* Anglicano
carmine expressæ, una cum Prefatione
de virtutibus Heroici Poematis, 8° Lond.
1675, & 1677.

Tractatus Opticus, in quo ex propriis
hypothesibus Refractiones prosequitur
quem cogitatis suis Physico-mathemati-
cis (4° Paris. 1644, editis) in *Opticæ*
sux complementum inseruit *M. Mersen-*

1146

nus; qui ipsum ibi virum nobilem & subtilissimum Philosophum appellat.

Objectiones in *Cartesii* de primâ Philosophiâ Meditationes (vulgò audiunt Objectiones tertiæ) cum iisdem *Cartesii* Meditationibus, Parisiis & Amstelodami sæpiùs editæ.

Epistolæ ad *Cartesium* nonnullæ, quas Tom. 3. Epistolarum *Cartesii* vide-
re est.

Litera ad *Culielmum* Novi Castri Ducem, de Controversiâ circa Libertatem & Necessitatem habitâ cum *Benj. Laney* Episcopo Eliensi, 12° Lond. 1676.

De Mirabilis Pecci liber Anglicè & Latine, 8° Lond. 1678.

Decameron Physiologicum, sive Dialogi decem de Philosophiâ Naturali; cui adjecta est Ratio Lineæ Rectæ ad arcum Quadrantis dimidium, 8° Lond. 1678. Angl.

Considerationes de famâ, de fidelitate in Regem, Moribus & Religione

ne

ne *T. Hobbes Malmesb.* 4° Lond. 1662. &
& 8° ib. 1680. Angl.

De Bello Civili Anglicano, ab anno
1640 ad 1660, dialogus 8° 1679. Qui ipso
inconsulto prodiit. In MSS emenda-
tior habetur.

Vita Ejus Latino Carmine 4° Lond.
1680.

— Eadem Angl. fol. Lond. 1680.

Narratio Historica de Hæresi ejusq;
Pœnâ, fol. 1680. Angl.

Epistola præfixa Principi Anglicanæ
Hon. *Ed. Howard.* Edit. 8° 1669 Angl.

Dicitur etiam edidisse Compendium
Rhetoricæ *Aristotelica*, & Logicæ *Ra-
meæ*, circa annum 1652, nomine suo non
apposito.

In Schedis MSS. asservantur.

Dialogus inter Philosophum & Ju-
ris Anglicani studiosum. Angl.

Historia Ecclesiastica Roma-
na, Poema supra bis mille Versibus con-
stans, ubi de Superstitionis origine, pro-
gressu xc.

Defensio Leviathanis adversus Li-
brum

brum *D. Bramballi* cui Titulus Captura
Leviathanis.

Et alia nonnulla.

Traſtatum contra Hobbium editorum
SYLLABUS.

TO. *VV*allifi S. T. P. in Academiâ Oxo-
nenſi Geometriæ Profeſſoris *Savilian-*
ni Elenchus Geometriæ *Hobbiana*,
8° Oxon. 1655. Lat.

— Ejusdem, debita correctio *Tho.*
Hobbes, Reſponſi vice ad lectiones ejus
in *Mattheſew*s Profeſſores directas, 8°
Oxon. 1656. Angl.

--- Ejusdem *Hobbiani* puncti diſpun-
ctio, ubi reſpondetur Libro ejus dicto
ΣΤΙΓΜΑΙ, 8° Oxon. 1657. Angl.

--- *Hobbins* Heautontimoroumenos,
ſive contra *Dialogos* ejus *Phyſicos* diſ-
ſertatio, 8° Oxon. 1662. Angl.

— *Tho. Hobbii* Quadratura Circuli,
Cubatio Sphæræ, Duplicatio Cubi, con-
ſutata, 4° Oxon. 1669. Lat.

— *Tho. Hobbii* Quadratura Circuli,
Cubatio Spæræ, Duplicatio Cubi (ſecun-
dò

dò edita) denuò refutata, 4. Oxon.
1669. Lat.

Gulielmi Morani Animadversiones
in Elementorum Philosophiæ Sectio-
nem primam quæ est de Corpore, edi-
tam a *Th. Hobbes Anglo Malmesburiensi*,
8º Bruxellis 1655. Huic Tractatui etiam
insertæ sunt *Andrea Tacquet S. 7.* Anim-
adversiones in Libri ejus partem quæ
Matthematica est.

Alexandri Rossæi Abredonensis Anim-
adversiones in *Hobbii Leviathanem*, 8º
1653. Angl.

Seibi VVardi S. T. D. in Academiâ
Oxon. Astronomiæ Professoris *Savilia-
ni*, in *Tho. Hobbii* Philosophiam Exerci-
tatio Epistolica, cum Appendiculâ Re-
sponsoriâ ad calumnias *Hobbii* in Au-
thorem congestas, 8º Oxon. 1656.
Latin.

70. Bramballi S. T. D. Episcopi Derri-
ensis, defensio veræ Libertatis actionum
humanarum ab antecedenti & ex-
trinsecâ necessitate, responsi loco
ad Librum *Tho. Hobbes Malmesburien-
sis* super eodem Argumento, 8º Lond.
1656.

1656. Angl. & fol. Dublin. 1677.

—Ejusdem, Castigationes ultimarum *Hobbii* Animadversionum de Libertate & Necessitate, cum Appendice cui Titulus Captura Leviathanis, 8° Lond. 1658. & fol. Dublin. 1677. Angl.

(—Idem etiam scripsit Sexaginta Objectiones in Librum *Hobbii* de Cive, in materiâ partim Theologicâ, partim Philosophicâ, quas *Hobbio* transmisit, quæ tamen editæ non sunt.)

Gul. Pike Christophili Observationes in duo priora capita Leviathanis *Tho. Hobbii*, 8° Lond. 1655. Angl. (Verus Author est *Gul. Lucy* S. T. D. postea Episcopus Menevensis.)

—Ejusdem, Observationes, Censuræ, Confutationes variorum Errorum in Leviathane 4° Londun. 1662. Angl.

—Ejusdem Observationum pars altera, 4° Lond. 1673. Angl.

Hon. *Rob. Boyle* Examen Dialogi
Phy.

Physici *Tho. Hobbes*, quatenus respicit
librum ejus de Novis Experimentis cir-
ca Aërem, cum Apendice de doctrinâ
Hobbiana de Fluiditate & Firmitate, 4°
Lond: 1662. Angl.

—Ejusdem Dissertatio de Vacuo
contra *Hobbium*, 8° Lond. 1674. Angl:
& 12° Oxon. 1676. Lat. inter alia Opu-
scula.

Rob: Filmer Eq. Aurat. Observaciones
de Origine domini, contra *Hobbium*,
Miltonum, *Grotium*, &c. 8° Lond. 1653
& 8° ibid. 1679. Angl.

Georg. Lawson, Parochi de More in
Comit. Salop. Examen partis Politicæ
Leviathanis *Hobbiani*, 8° Lond. 1657.
Angl.

Rob. Sparrock Nov. Colleg. Oxon. Soc.
LL. D. de Officiis secundum Naturæ
Jus, unde casus omnes conscientiæ qua-
tenus notiones à Naturâ suppetunt, ju-
dicari possint; Ethnicorum simul & Ju-
re præsertim, civili, Consultorum con-
sensus ostenditur, Principia item & Ra-
tiones *Hobbesii Malmesburienfis* ad Ethicam
& Politicam spectantes, quatenus
huic

huic Hypothesi contradicere videantur in examen veniunt, 8° Oxon. 1660, Lat.

Gisberti Cocquii A. & Phil. Doct. Vindicia pro Lege & Imperio, sive Dissertationes duæ, quarum una est de Lege in communi, altera de exemptione Principis à Lege, institutæ potissimum contra Tractatum *Hobbi* de cive; accessit, *Gisb. Voetii* disquisitio Textualis ad *1. Sam. 8. De Jure Regio Hebræorum*, 12° Ultrajecti 1661.

—Ejusdē, *Hobbesianismi* Anatome, quâ innumeris Assertionibus ex tractatibus de Homine, Cive, & *Leviathan*, juxta seriem locorum Theologiæ Christianæ, Philosophi illius à Religione Christianâ Apostasia demonstratur & refutatur, 8° Ultrajecti 1680.

—Ejusdē *Hobbes* ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ, sive Vindiciæ pro Lege, Imperio, & Religione, contra Tractatus *Thomæ Hobbesii*, quibus Tit. de Cive & *Leviathan*, 12° Ultraj. 1668.

—Vindiciæ pro Religione in Regno Dei naturali; contra *Hobbes* de cive, cap.

15. Leviathan, cap. 31. ibidem 1668. 120
Tbo. Tenison, Gantabrig. S. T. D. Sym-
 bolum Fidei *Hobbiana* examinatum, fi-
 cto inter ipsum & Theologiæ studiosum
 Colloquio, 8° Lond 1670, & 1671. Angl.

Rich. Cumberland, Gantabrig. S. T. D.
 de legibus Naturæ disquisitio Philoso-
 phica (contra *Hobbium* instituta) 4°
 Lond. 1672. Lat.

70. *Templar* S. T. D. Gantabrig. Idea
 Theologiæ Leviathanis, in quâ propo-
 nuntur 1. Lestiathanis Dogmata, 2. Do-
 gmatum defensio ab Authore, 3. Defen-
 sionis examen, 8° Cantab. 1673. Lat. Angl.

70. *Eachard* Cantabrig S. T. D. Dia-
 logus inter timotheum & Philautum
 (in quo Dogmata *Hobbiana* sugillat) 8°
 Lond. 1672. Angl.

--- Ejusdem Dialogus secundus inter
 easdem personas, 8° Lond 1673 Angl.

Ed. Hyde, Clarendoniæ Com tis, Bre-
 vis conspectus Errorum Ecclesiæ & Ci-
 vili Reginini perniciosorum, qui conti-
 nentur in Leviathane *T. Hobbi*, 8° Lond.
 1674, & 4° Oxon. 1676. Angl.

J. Shafto Magna Naturæ Lex sui ipsius
conservandi Examinata, asserta & vin-
dicata contra abusus illi suppositos à *T.*
Hobbes Malmesburiensi, 8° Lond. 1673.
Angl.

Gul. Howel Parochi de *Sittleworth* in
Comitat. Suffex Spiritus Prophetiæ,
contra *Hobbii Leviathanem*, & tracta-
tum Anonymum de Humanâ ratione,
8° Lond. 1679. Angl.

Behemoth Arraniatus / sive *Vindiciæ*
Juris Privati contra Libellum Fanaticum
cui titulus *Behemoth*, sive *Historia Bel-
li Civilis Anglicani*, ab anno 1640. ad
1660, sub nomine *T. Hobbes Malmesbu-
riensis*, in lucem edita Authore *I. VVhio-
tehal* de Interiori templo, J. C. 8° 1680.
Lond. Angl.

*Eorum qui Scriptis suis Hobbii contra-
dixerunt*

INDICULUS.

Sethus VVardus S. T. D. Præfat. ad
Stentamen de Dei Existentiâ & Ani-
mæ immortalitate demonstrandâ, 12°
Oxon. 1652, & sapius. Angl.

Idem

— Idem, in Vindiciis Academicarum contra *Websteri* Academicarum Examen Institutis (Oxon. 1654. Angl.) adversus *Hobbium* insurgit, & inter alia Plagii dicam ipsi impingit, ac si suam de Sensatione hypothesein ex *Werneri*, celebris Mathematici nostratis, Schedis supplasset.

Jo. Franc. Grandis in dissertationibus Philosophicis & Criticis, 4° Paris. 1657. pag. 27. Ubi eum, Illustrem hujus Ævi Scriptorem vocat.

Rob. Sharrock L. L. D. Libro de finibus virtutis Christianæ, 4° Lond. 1673. pag. III, 117, 118. Angl.

Hen. Morus S. T. D. Cantab. libro de Immortalitate Animæ, fol. Lond. 1662. & 8° ibid. Angl. Et inter Op. Philosoph. Lat. fol. Lond. 1679. Tom. 2. pag. 311. Lib. 1. cap. 9, 10. Opinionem ejus de Substantiis incorporeis impugnat. Item Lib. 2. cap. 1. & 2. pag. 227. Hypothesein ejus de Sensatione, quam ponit in Reactione unius partis Materiæ contra alteram, aut saltem in ejus motûs continuatione. Et Lib. 2. cap. 3, pag. 337, 338, 339. Dogma ejus

ejus de Actionum humanarum necessitate. Item in Enchiridio Metaphysico, 4° Cant. 1671. & Tom. I. Op. Philosoph. fol. Lond. 1679. Cap. II. Sect. 9, 10, 11. Sententiam ejus, de Gravitate. Et Cap. 25. Sect. 2. de Sensatione; (Passim tamen Ingeniū ipsi non vulgare adscribit.)

Samuel Rachelius Jctus, & in Holsatorum Academiâ, quæ Kiloni est, antecessor, libro de jure Naturæ & Gentium, 4° Kiloni 1676. a pag. 102. ad pag. 117. in *Hobbium* acriter animadvertit. Item a pag. 306. ad 311. adversus ipsum disputat.

Jacobus Harrington in *Oceanâ*, fol. Lond. 1656. Angl. in Politicam *Hobbianam* sæpius insurgit.

Rad. Cudworth S. T. D. Cantab. in Systemate Universi Intellectuali fol. Lond. 1679. Philosophiam *Hobbianam* refutare conatur, licet *Hobbii* (quod sciam) expressè non meminerit.

Jo. Lymericensis Episcopus in *Vitâ Bramballi*, Operibus ejus præfixâ *Hobbium* vehementius perstringit.

Io. Adamns Osander Theologus tu-

bingensis, tractatu de Typo Legis Naturæ, in *Hobbium* acerbius invehitur.

Regner. a Mansvelt Philos. Profess. in Acad. Ultraject. tractatu adversus Anonymum theologo-Policum (*B. Spinosam*) 4° Ultraject. 1674. Per adversarii latus *Hobbium* petit.

R. Baxterus Theologus, in scriptis suis *Hobbio* contradicit.

Sam. Parkerus S. T. D. Archidiaconus Cantuariensis, &c. libro cui titulus, Disputationes de Deo & Providentiâ divinâ, 4° Lond. 1678. Acrem admodum adversus *Hobbium* Censuram exercet.

— In Præfat. pag. 12. & 13. Eum, tanquam cum *Vanino* & *Epicuro* impietatis socium, insimulat.

— Libri pag. 86. Sect. 27. Adstruere contendit, quod eadem est *Hobbii* quæ *Epicuri* impietas, qui cum sua Axiomata in Religionis ruinam invenerat, inanibus Distinctiunculis eorum impietatem excusare putat: & primùm eò quod nihil se movere possit, nullum esse Numẽ.

— Sect. 28. *Hobbium* nihil demonstrare,

strare, sed quicquid demonstrare jactat, ineptè & impudenter arripuisse, cùmque nullam esse Religionem velit, nisi quæ jusserit Civitas, omnem sustulit.

— Sect. 29. *Hobbius* Deum esse aperte negat, eum cum nec Corporeum nec Incorporeum esse demonstrat.

--- Sect. 30. Philosophiâ Civili omnes Leges divinas aperte tollit, quod cùm fecerit, quam malè sententiam suam de Naturæ Statu probet, quàmque obtusè illius impietatem excuset.

--- Sect. 31. Abiisdem Principiis contraria demonstrat; nihil novi in Philosophiâ Civili attulit, nisi quod impium sit & Absurdum.

Sic Pontificio quasi Fulmine percussus occumbit *Hobbius*: fati tamen solatium invenit, ab eâdem manu hæc passus, cui *Aristoteles* aliique Veteris Philosophiæ Principes indignis modis vapulant, nec Scuticam effugit *Cartesius*, qui (ipsi pag. 347.) e ludo & Pueritiæ disciplinâ noviter ad Philosophiam profectus videtur.

Idem Author Præfat. ad Politeiam

E 2

Ec-

Ecclesiasticam, 8. Lond. 1670. Angl. In
Hobbium ejusque sequaces invehitur,
 tanquam omnis impietatis & flagitio-
 rum Reos: licet interim nonnullis, ipse
 super Principiis *Hobbianis* Politeiæ suæ
 fundamenta posuisse videatur.

Io. Wallisius nonnulla contra *Hobbium*
 scripta Actis Philosophicis H. *Oldenburgii*
 inseruit.

Robertus Vallius Math. Prof. Parisiis, &
Fr. Schotenius Math. Prof. Leydæ, scri-
 ptis Epistolis Mathematicam *Hobbianam*
 improbasse dicuntur.

Rob. quidam *Parsonus*, Capellanus (ut
 vocant) &c. in Concione Funebri ad
 Exequias *Ioannis Comitis Rossensis*, quam
 emisit theatrum Oxoniense, Anno 1680.
 hæc refert: *Comitem* in extremis dixisse,
 Stultam illam & absurdam *Philosophi-*
am quam tantopere admiratur Mundus,
 Authoribus *Hobbio* aliisque, Se aliòsque
 optimæ indolis de Gente Nostra persum
 dedisse. --- *An Mali Mores Genuina sint*
Philosophia *Hobbianæ* *Corollaria*, *statuat*
æquus rerum Index.

Jos. Glanvil. Parochus Bathoniensi in
 Scepti

Scepti Scientificâ 4° Lond. 1665. Angl.
& Philosophiâ Piâ 8° 1671. Lond, in Phi-
sophiam Hobbianam animadvertit.

*Qui Hobbii meminerunt, seu in bonam seu
in sequiorem partem.*

S Am. Sorbierus M.D. Præfat. in Opera Gassendi,
fol Lugd. 1657. --- Tho. Hobbius Vir emun-
ctæ naris.

Idem ibid. --- Thomas Hobbius Gassendo cha-
rissimus, cujus Libellum De Corpore, manibus
Præci nostri, paucis ante obitum mensibus acci-
piens, oscularus est; jungens, Mole quidem
parvus est iste Liber, verùm totus, ut opinor, Me-
dullâ scateat.

Idem. Lettres & Discours sur diverses matie-
res curieuses, 4° Paris 1660,

De Hobbio, a pag 212 ad 232. & pag. 342. & a
pag 396 ad 399. & pag. 356. & pag. 631, Epistola
ad Hobbium.

Idem Voyage d' Angleterre, Colon. 120 1666,
(antea Paris. 1664.) pag 3. Londinum adveni-
ens, Hobbium veterem amicùm honoris gratiâ
primùm invisit. Pag. 79, 80, 81, 82. De Hobbio,
ubi Regem in Conclavi suo Iconem Hobbianam
ipsi ostendisse narrat Regem etiam facetiis Hob-
bianis delectari solitum. Quædam tamen ibi mi-
nùs quàm pro reverentiâ veteri amicitix debitâ
effutire videtur; (reprehensus a T. Sprat in Ob-
servat. in illud Iter. 80 Lond. 1665. Angl.) Misc-
retur etiam ejus Hæresi laborantis, & veræ Hie-
rar.

rarchiæ ignari, nihilominus dogmata sua ad Sectarios restringendos, & pacem publicam procurandam utilissima profitetur.

Idem, pag. 90. *Leodii* degens Controversiam suscitavit inter *Hobbium* & *Renatum Franciscum Slusium*, S^{ti} *Lamberti* apud *Leodenses* Canonicum, Mathematicum celebrem, De Cubi duplicaturâ, quam ex suis Principiis demonstratam *Hobbius* præ se tulit: *Slusius* autem primo intuitu Paralogismumprehendisse visus est. Scripta illa *à priori* se aliquando in lucem editurum pollicetur, una cum *Fermatii* & *Cartavii* de eodem Argumento cogitatis. Id, pag. 186, 187, 188, *Nova Hobbii Principia Geometriæ* exponit.

Sam. Puffendorf in *Elementis Jurisprudentiæ Universalis*, 2o *Hagæ Comitum* 1660, Præfat. sic: Nec parùm debere nos profiteremur *Thomæ Hobbes*, cujus hypothesis in *Libro De Cive*, etsi quid profani sapiat, tamen cætera satis arguta & sana,

Idem *Lib. de Jure Naturæ & Gentium*, 4o *Londini Scanorum* 1672, Sententiam *Hobbianam* in multis sectatur.

Renatus Rapius Soc. Jes. Philosophus & Criticus summus, *Liber Gallico*, cui Titulus, *Reflexions sur la Philosophie Ancienne & Moderne*. 12o *Paris* 1676, *Hobbii* sæpè meminit; cujus verba judicii & acuminis sale condita proprio sermone exponere non pigebit.

--- Pag. 54. De tous les Philosophes modernes, ceux qui ont fait plus de bruit, sont *Galileo* Italien; *Bacon*, *Hobbes*, *Boyle*, Anglois; *Des Cartes*, Francois; *Van Helmont*, Flamand, Page

--- Pag. 55. *Hobbes* est obscure sans agreement, singulier en ses Idees ; sçavant, mais peu solide, inconstant dans sa doctrine ; car il tantost Epicurien, tantost Peripaticien.

--- P. 56. Enfin, *Galilei* est le plus agreable des Modernes, *Bacon* le plus subtil, *Gassendi* le plus sçavant, *Hobbes* le plus resveur, *Boyle* le plus curieux, *Des Cartes* le plus ingenieux, *Van Helmont* le plus Naturaliste ; mais trop attachéa *Paracelse*.

--- Pag. 194. *Thomas Hobbes* a fait paroistre un grand profoundeur d' Esprit, comme il est un des plus Hardis Epicuriens des dernieres Siecles, & qu'il en suit en tour les Principes d' *Epicure*, sans rien menager : il a mal raisonné en tout ce que regarde l' entendement, & ses operations principales, dont il attribue le Principe aux Phantômes, & a l' imagination.

--- Pag. 228. *Henricus Morus* dans sa Metaphysique declama contre la Physique des *Des Cartes*, qu'il veut faire passer pour Libertine aussi bien que celle de *Hobbes*,

Ioh. Vallisus Præfat, in *Mathesin Universalem*, & Præfat. in *Tractatum Elencticum adversus Meibomii Dialogum de Proportionibus* (40 Oxon 1657.) de *Hobbio* castigando loquitur.

Idem in *Tractatibus de Cycloide & Cissoide*. 40 Oxon. 1659) *Demonstrationis Hobbiana circa æqualitatem Lineæ Parabolicæ & Spiralis* meminit, pag. 81. quam ut insufficientem improbaverat ; quamvis propositio ipsa vera esset. Idem, pag. 105. ibid. de illius *Inventionis* laude inter *Hobbium* & *Robervallium* Controversâ eisdem meminit,

Matth. VVren, Celsitudini suæ Regiæ, Eboracensi Duci aliquandò e Secretis, in Monarchiâ assertâ adversus Harringtoni, 8. Oxon. 1660, Angl. pag. 16: Hobbii meminit.

In Hobbii Defensionem.

UNicum solummodò reperio scriptum, idque Anonymum, hunc præ se ferens Titulû: Dissertatio de Principiis Justi & Decori, continens Apologiam pro Tractatu Clarissimi *Hobbii De Cive*, 120 Amstel. 1651.

Tanto itaque Adversariorum Agmini exopto solus sistitur *Hobbii*

*Parque Novum Fortuna v det concurrere Bellum
Atque Virum, Luc.*

Quod sanè Alicui novum & insolitum meritò videri possit: præsertim cùm inter Literatos vix quicquam tam absurdi fuerit, quin suos invenerit Assertores: hoc tamen, si Conjecturæ locus sit, exinde forsân provenire potuit: quia ut *Philosophia Hobbiana* tanquam paulùm quid *Paradoxa* multos nacta sit Oppugnatores: ita nativâ Veritate defensa, paucis opus habuerit Vindiciis: an vix repertus est quisquam suis a deo confusus viribus, qui seipsum suppetiis Tanto Homini ferendis habilem senserit: aut Discipuli de Doctrinæ Ejus certitudine persuasi, Magnum *Θαυμασιωτάτης* Senis Ingenium Religioso cum Silentio venerantes, ipso in vivis agente nullum alium *Philosophiæ Hobbiane* Vindicem esse oportere, judicârint.

Exorientur olim qui præclaram illam *Philosophiam*

phiam Justis Commentariis Illustrare contendent, quæ in Scholis & academiis recepta (quod haud vanis Auguriis sibi promisit auctor) debitis honoribus potietur. Deprecamur interim *Aristoteles* infortunium, tanto interpretum Exercitu oppressi, ut Philosophiam suam frivolis Commentis obscuratam vix agnosceret.

Mihi autem dabitur spero, Venia, qui quod suscepi Argumentum Ingenii simul & Eloquii tenuitatem detere haud injuriâ videar, quum mihi solummodò destinatum sit Publico inservire, ne vel tantilla *Hobbiana* Memoria Monumenta immenso temporis Oceanio absorpta Posteris su ducerentur.

De Testamento autem *Hobbiano* monendum censui, ut de tanti Philosophi opibus constaret, ipsum circa CCC libras Anglicanas cognatis & amicis legasse: quibus 6 librarum mantissa accessit ex munificentia *Gulielmi*, Illustrissimi Devonix Comitum.

Epitaphium porrò *Hobbianum* ad Meri-
serius transmissum apponere volui.

CONDITA HIC SUNT OSSA
THOMÆ HOBBS MALMESBURIENSIS,
QVI PFR MVLTOS ANNOS SERVIVIT
DUOBUS DEVONIÆ COMITIBUS
PATRI ET FILIO;
VIR PROBUS, ET FAMA ERUDITIONIS,
DOMI FORISQ; BENE COGNITUS.

Obiit Anno Domini 1679. Mensis De-
cembris, die 4° Ætatis
sue 97,

THO.

THOMÆ HOBBS

MALMESBURIENSIS

V I T A

Carmine expressa.

Authore Seipso.

*Felix qui potuit rerum cognoscere Causas,
Atq; metus omnes & inexorabile Fatum
Subieci pedibus, strepitumq; Acherontis avari,*
Virg. Georg.

LECTORI S.

SEquens Poëmatica, ab Authore tantum Ani-
mi relaxandi gratia confectum, nullo in publi-
cum emittendi consilio, potest excessum ejus
in Librarii manus incidit: qui Lucro suo addi-
ctior, (affectus iste inter hoc genus hominum
grasatur vulgò) prout erat imperfectum, & men-
dis insuper deformatum, Prælo subiecit. *Quam-*
vis autem ad Hobbiani Ingenii laudem vix affur-
gat: quia tamen in Publicum erupit jam irre-
vocabile, & multis etiam quicquid Micam ha-^tet
Salis Hobbiani pergratum sit, idcirco gravioribus
quibus antea plurimum scatebat Sphalaratis
repurgatum iteratò damus,

Vale.

Thoma Hobbes Malmesburiensis

V I T A,

Scripta Anno 1672.

Natus erat noster Servator Homo-Deus annos
 Mille & quingentos, octo quoque undecies.
 Stabat & Hispanis in Portubus inclyta Classis
 Hostilis, nostro mox peritura Mari:
 Primo Vere; dies & quintus inibat Aprilis:
 Illo Vermiculus tempore nascor Ego,
 In (a) Malmesburiâ, Baptisma a Patre Ministro
 Accepi, & nomen Mî dedit ille suum.
 Oppidulum parvum est, habuit sed multa relatu
 Digna, atque imprimis (b) Cænobium celebre,
 Et Castrum meliùs nisi sint duo Castra vocanda
 Collo sita, & bino flumine cincta ferè.
 Concilium Regni binis Burgensibus auget,
 Nunc quoque priscus honor permanet ille loci.
 Hic & (c) Athelstani conduntur Nobilis ossa,
 Atque super Tumulum Saxeus ipse jacet.
 Præmia Virtutis populo dedit ille, propinquos
 Sanguine Danorum quos madefecit agros:
 Huc & ab (d) Aldhelmo deducta est Musa Latina,
 Hic habuit primam lingua Latina Scholam.

(a) V. Carod. Brit.

(b) V. G. Dugdale Monast. Angl. Vol. 1. p. 49.

(c) v. de eo Guil. Malmerb. Matth. Vvestm.

(d) V. de ipso Bed. Hist. Eccl. Gul. Malmerb. Matth. Vvestm.
 Baron. Annal. Bal. & Pitts. de Script. Angl. Fr. Godwin.
 de Præsul. Angl. ut alios mittam. Obiit Anno 709.
 nonnulla ejus opuscula habentur in Biblioth. Patr. &
 apud Henr. Canisium in Antiq. Lect. Tom. V.

Non est ut Patria pudeat : sed Tempus iniquum
 Conqueror, & mecum tot quoque nata mala.
 Fama ferebat enim diffusa per Oppida nostra,
 Extremum Genti Classe venire diem.
 Atque metum tantum concepit tunc mea Mater,
 Ut pareret Geminos, Méque Metúmque simul.
 Hinc est, ut credo, Patrios quod abominor hostes,
 Pacem amo ; cum Musis, & faciles Socios
 Disco loqui quatuor, totidem legere, & numerare,
 Non benè praterea fingere Literulas.
 Sex annis ad verba steti Græcæ atque Latinæ,
 Et decimo quarto mittor ad Oxonium.
 Huc Magdalenæ veniens admittor in Aulam,
 Inque inâ Logica Classe locatus eram,
 Et Præfectori cum primis sedulus adsum,
 Is licet Imberbis cum Gravitate legit,
 Barbara, Celarent, Darii, Ferio, Baralypton,
 Hos (dicebat) habet prima Figura Modos
 Cæfare, Camestres, Festino, Baroco, Darapti,
 Hac etiam totidem stat variata Modis.
 Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo, Ferison
 Sunt rursus totidem legitimique Modi.
 Quos tarde disco, disco tamen, abjicióque.
 Admittorque meo quaque probare modo.
 Admoveor Physica, constatáque cuncta Magister
 Materiâ & Forma, ut partibus, esse docet:
 Et Species rerum volitando per aëra, formas
 Donare hinc oculis, auribus inde sonos.
 Multos Effectus tribuit Syn & Antipathix,
 Et supra captum talia multa meum.
 Ergo ad amœna magis me verto, librósque revolvo,
 Quém prius instructus, non benè doctus eram.

*Pascebámque animam Chartis imitantibus Orbem,
 Telluris faciem, & Sydera picta videns:
 Gaudebam Soli comes ire, & cernere cunctis
 Terricolis justos quâ facit arte dies:
 Quóque Dracus filo Neptunum, Candisúsque
 Cinxerant medium; quaque adiere loca;
 Atque hominum exiguos, si possem, cernere nidos,
 Et picta ignotis Monstra videre locis,
 Tempore sed justo cum Baccalaureus Artis
 Essem (namque hic est primus in Arte gradus)
 Oxonium linquo, servitum me fero in amplam
 Gentis Candifix conspicuámque domum;
 Rectorisque Aula commendat Epistola nostra:
 Accipior, placidâ conditione steti:
 Atque adolescenti mox applicor ipse adolescens,
 Tunc Patris imperio subditus ille fuit.
 Huic ego servi vi bis denos gnarviter annos,
 Non Dominus tantum, verum & Amicus erat,
 Pars erat illa mea multò dulcissima vita,
 Et nunc sæpè mihi somnia grata facit.
 Ille per hoc tempus mihi prabuit otia, libros
 Omnimodos studis prabuit ille meis.
 Vertor Ego ad nostras, ad Græcas, atque Latinas
 Historias; etiam Carmina sæpè lego.
 Flaccus, Virgilius, fuit & mihi notus Homerus,
 Eurpides, Sophocles, Plautus, Aristophanes,
 Plurésque: & multi Scriptores Historiarum;
 Sed mihi præ reliquis Thucidides placuit.
 Is Democratia ostendit mihi quam sit inepta,
 Et quantum Coeta plus sapit unus Homo.
 Hunc ego Scriptorem verti, qui diceret Anglis,
 Consultatorè Rhetoras ut fugerent,*

Vrbes externas eadem per tempora vidi,
 Germanas, Francas, Aufoniâque adit.
 Mox Dominum morbo devictum vita reliquit,
 Extremo (ut credas) sed reditura die.
 Antè tamen fecit, mihi ne servire necesse
 Effet, qui modicè vivere suetus eram.
 Deinde domo placitâ nimium neglectus abiit,
 Parisiisque moror Mensibus octodecim.
 Inde mei Domini revocor Præceptor ut essem
 Nato, Devonix tunc Comes Ille fuit.
 Hunc Romanarum sensus cognoscere vocem,
 Iungere quoque decet verba Latina modo.
 Fallere quâque solent indoctos Rhetores arte,
 Quid facit Orator, quidque Pœta facit,
 Et demonstrandi docui Præcepta, Globique
 Mundani faciem, multiplicésque gyros.
 Litibus & finem faciunt quas plus, minus, & par,
 Qua possêt justa ponere lege dedi,
 Hac illum docui per septem sedulus annos,
 Ille celer didicit, retinuitque memor.
 Nec tamen hoc tempus libris consumpsimus omne,
 Ni Mundum Libri dixeris esse loco.
 Italix multas, Gallorum & vidimus Vrbes,
 Secessus dulces vidimus Allobrogum.
 Ast ego perpetuò naturam cogito rerum,
 Securitate, seu curru, sive ferebar equo.
 Et mihi visa quidem est toto res unica Mundo
 Vera, licet multis falsificata modis:
 Unica vera quidem, sed que sit basis earum
 Rerum quas falso dicimus esse aliquid,
 Qualia somnus habet fugitiva, & qualia vitris
 Arbitrio possum multiplicare meo:

Phun.

Phantasia, nostri faboles cerebri, nihil extra :

Partibus internis nil nisi motus inest.

Hinc est quod Physicam quisquis vult dicere, Motus

Quid possit, debet perdidicisse prius.

Ergo Materia Motusque arcana recludo :

Sic tempus vacuum fallo per Italiam.

Scribo nihil, facio adversaria nulla, magistra

Quae docuit praesens, nam mihi semper erat.

Linquimus Italiam, rursusque redimus ad alia

Moenia Lutetiae, tectaque magnifica.

Hic ego Merfennum novi, communico & illi

De rerum Motu quae meditatus eram,

Is probat, & multus commendat ; tempore ab illo

Inter Philosophos & numerabar ego.

In Patriam rursus post Menses octo reversus,

De connectendis cogito notuus.

Motibus à variis feror ad rerum variarum

Dissimiles species, Materiaeque dolos,

Motusque internos hominum, cordisque latebras :

Denique ad Imperii iustitiaeque bona.

His ego me merse studiis. Nam Philosophandi

Corpus, Homo, Civis continet omne genus,

Tres super his rebus statuo conscribere Libros:

Materiamque mihi congero quòque die,

Nascitur interea scelus execrabile Belli,

Et veniunt studii tempora iniqua meis.

Sextantesimus & jam quadragesimus annus

Post Millesimus erat Virginis à tuero,

Cum Patriam invasit Morbus mirabilis, unde

Innumeri e Doctis post periére Viri,

Quo quicumque fuit tactus, divina putabat

Atque humana uni cognita jura sibi,

lámquo

Iamque in prociectu Bellum stetit Horreo spectans;
 Mèque ad dilectam confero Latetiam.
 Postque duos annos edo De Cive Libellum,
 Qui placuit Doctis, & novus omnis erat:
 Versus & in varias Linguas cum laudo legebar,
 Gentibus & late nomine notus eram.
 Laudabat mediis in Eryrnibus Anglia, & illi
 Quorum consiliis cognitus hostis eram.
 Sed quod consiliis præsentibus utile non est:
 Quantumvis justum, quis putat esse bonum?
 Inde annis quatuor Libri De Corpore formam
 Quâ sit scribendus, nocte dièque puto.
 Comparo corporeas moles: & cogito rerum
 Visarum formas quid variare potest.
 Quaero quibus possim rationis Protea vinculis
 Stringere, fassurum quâ tegit arte dolos.
 Adfuit e Minimis Meisennus, fidus amicus:
 Vir Doctus, Sapiens, eximieque Bonus,
 Cujus Cella Scholæ erat omnibus anteferenda:
 (Professorum omnes Ambitione tument)
 Illi pertabat, si dignum fortè Porisma
 Reppererat quisquam, principiumve novum.
 Perspicuo & proprio mone, carente Figuris
 Rhetoricis, Gnomis, Ambitione, Dolo,
 Ille dedit doctis qui vellent, rursus ut illud
 Vel statim possent, vel trutinare domi.
 Edidit e multisque inventis optima quæque:
 Signans Authoris nomine quidque sui.
 Circa Meisennum convertebatur ut Axem
 Vnumquodque Artis fidus in orbe suo.
 Savierat Bellum quatuor Civile per annos,
 Anglos, Hibernos triverat atque Scotos.

Per-

Perfidâque in castris mansit Fortuna scelestis,
 Diffugere viâ qua potuere probi,
 Ipse Hæres Regni Carolus comit ante caterua
 Armis clarorum & Nobilitate virum
 Lutetiam venit, expectans dum tempora iniqua
 Transirent, populi de sineretque furor.
 Tunc ego decreram De Corpore scribere Librum,
 Cujus materies tota parata fuit.
 Sed cogor differre, pati, tot tantâque feeda
 Apponi jussis crimina, nolo, Dei.
 Divinas statuo quam primum absolvere Leges,
 Idque ago paulatim, sollicitusque diu.
 Namque Mathematicæ studiis dum Principi adessem,
 Non potui studiis semper adesse meis.
 Dein per sex menses morbo decumbo, propinqua
 Accinctus Morti, nec fugio, illa fugit.
 Perfeci Librum patrio sermone, ut ab Anglis
 Possset saepe Meis, utiliterque legi,
 Londinôque typis celer evolat in Regiones
 Vicinas, notus nomine Leviathan.
 Militat ille Liber nunc Regibus omnibus, & qui
 Nomine sub quôvis Regia Jura tenent.
 Interea Regem vendit Scotas, & necat Anglus,
 Jus Regni Carolus jamque Secundus habet,
 Lutetiæ residens. Vim Regni turba rebellis
 Occupat, & populum jam sine Lege regit,
 Et nomen (quamvis pauci) sibi Parlamenti
 Sumens, se satiat sanguine Nobilium,
 Dijiciunt Mitras, nec firmant Presbyteratum,
 Clerica nil illic profuit ambitio.
 Lutetiam ad Regem multus venit inde Scholaris
 Expulsus Patria, tristis, egenus, onus.

Hæc fuit usque meis studiis pax, multiplicata
 Dum facerent annos octo per octo meos:
 Sed meus ille Liber, simul atque Scholaribus illis
 Lectus erat, Jani dissilueret fores
 Nam Regi accusor falsò quasi facta probarem
 Impia Cromvelli, jus scelerique darem.
 Creditur: Adversis in partibus esse videbar,
 Perpetuo Iubeor Regis abesse domo.
 Tunc venit in montem mihi * Dorislaus, & Aschâ,
 Tanquam Proscripto terror ubique aderat.
 Nec de Rege querilicuit. Nam tunc adolescens
 Credidit ille, quibus credidit ante Pater.
 In Patriam redeo tutela non benè certus,
 Sed nullo potui tutior esse loco:
 Frigus erat, nix alta, senex ego, ventus acerbus,
 Vexat equus sternax & salebrosa via.
 Londinum veniens, ut clàm venisse viderer,
 Concilio Statùs conciliandus, eram.
 Quo factò, statim summâ cum pace recedo,
 Et sic me studii applico, ut ante, meis.
 Solum regnabat tunc nomine Parliamentum;
 Praesul erat nullus, Presbyterusque nihil.
 Omnia miles erat, committier omnia, & uni
 Poscebat, tacitè Cromvvelis unius erat.
 Regia conanti calamo defendere Iura
 Quis vitio vertat Regia Iura petens?
 Scribere cuique fuit libertas quod sibi visum
 Effet, contento vivere more loci.

* Regicide infames; quorum hic apud Hispanos, ille
 apud Fœderatos Belgas a Parliamentariis Legatus, a Re-
 gis confossi perierunt.

Levia-

Leviathan Clerum at totum mihi fecerat hostem:

Hostis Theilogum nidus uterque fuit,

Nam tu Papalis Regni contrecto tumorem,

Hos (licet abscissos) ledere visus eram.

Contra Leviathan, primo convicia scribunt,

Et causa, ut tanto plus legeratur, erant.

Firmius inde stetit, spero stabitque per omne

Aevum, defensus viribus ipse suis.

Iustitia mensura, atque Ambitionis Elenchus,

Regum arx, pax populo, si doceatur, eris,

Ante duos minimam pramissi mole Libellos:

Sed nec inest parvis gratia parva Libris.

(a) Ille docet motus Animi & Phantasmata sensus,

Nec sanos patitur Spectra timere viros:

(b) Alterat Imperii sanctissima jura repandit,

Quaque rudes populos vincula sacra tenent.

Tandem etiam absolvo Librum De Corpore, cujus

Materies simul & Forma Geometrica est.

Tunc venit in lucem (totam plaudente catervam

Algebristarum) Wallisii Algebraica,

Illam Geometrix pestis, quae ceperat ante

Annos plus centum, nunc & ubique furit.

Ars fuerat Numeros Quaesitos inveniendi,

Quam docuit (c) Gheber, & quam (d) Dio-
phantus habet.

(a) Lib de Nat Human.

(b) Lib. de Corp. Polit.

(c) De illo v. Jos Blancani Chronolog. Mathematic. & I.
Ger Vossum de Scient. Mathemat.

(d) De illo v. eisdem Opera ejus Latinè edidit. Guil.
Xylander postea Claud Gasp Bachetus Græc. Lat. Com-
ment ornata Paris fol 162 v. Postea Tolosæ prodie-
runt 1670. ut mittam quæ a Raph. Bombellio, Sim. Ste-
vino, Alb Girardo, Guil Oughtredo procurata sunt.

Deinde

Deinde per hanc *Artem* solam *Problemata* solvi

Posse *Geometria* cuncta (a) *Vieta* docer.

Addidit *Oxonix* *Prælector* *Savilianus*

Wallisius multò nobile dogma magis:

Nampe infinita molis finem esse, & habere

Finitum partes & sine fine datas:

Quæ duo fecerunt insanos dogmata, quot quot

Festina verunt esse *Geometrici*.

Hac mihi causa satis scribendi est iusta *Libelli*,

(Annos natus eram *Septuaginta* duos)

In quo, Colloquiis ego *Sex* non molliter istos

Tango *Geometras*, ut meruere, novos;

Sed nil profeci, magnis *Authoribus* error

Fulius erat, cessit sic *Medicina* malo.

Tunc quoque scribo duos *Patrio* sermone *Libellos*

Contra *Bramhallum*. *Quæstio* sola fuit,

Cujus ad arbitriū *Volumus*, *Nostrum*ne, *Deine*:

Ille *Scholam* sequitur, sed mihi dux *Ratio* est.

Sex quoque post paulò scripsi *Problemata*, *Librum*

Exiguum, at pura fenticulum *Physica*,

Nam doceo *Natura* locis quâ desicit *Arte*

Sublimis lapides, res aliâsque graves,

Quâ situlâ *Sol* hauris aqua, ut *Frigora* ventus

Efficat, & *Venti* quâ ratione volant:

Quo pendunt *Steriles*, volitantque per aëra *Nubes*,

Quo fulcro *Gravida* destituent e ruunt,

Et quo consistunt durorum glutine partes,

Durâque qua rursus *Mollia* causa facit,

(a) De ipso *V. eisdem*. Opera ejus junctim emissa

*Fr. Schoeni*us *Math. Prof. Leydæ* 1646 fol. ubi habe-

tur ejus *Vita*. *V. etiam* *Thuari* *Hicor*.

Vnde

*Vnde Frigor Cœlo, quâ Nix Glaciésque fit arte,
 Excussusque altis emicat Ignis aquis,
 Quid res exiguas conjungit in aëre sparsas,
 Et Calidum Phœbus qua ratione facit,
 Herculeusque lapis ferrum quibus attrahit Vncis,
 Observâtque sua matris utrumque Polum,
 Cur Mare non equis ad littora volvitur undis,
 Anno, Mense, Die quôque, bis auget aquas,
 Et quare Vento duce, Navis it obvia Vento,
 Hæc habet & monstrat parvulus ille Liber.
 Et valitura puto cum tempore, quandoquidem nunc
 Inter tot Momos irreprehensa manent.
 Aëris & parvo Naturam scribo Libello
 Adversus quandam Machinam inanificam.
 Tunc Phycicâ linquens, ad amata Mathemata ver-
 Namq; meo tandem cesserat hostis agro. (tor,
 Tantùm non lapidem potuisssem vera docere,
 Clamosas speret nemo docere Scholas.
 At De Principiis alium tamen edo Libellum,
 Fecique ut posset clariùs esse nihil.
 In quo Naturam Rationis ita explico, ut illam
 Nemo non elaram diceret atque probam.
 Hac mihi parte fuit victoria cognita cunctis,
 Dissimulans aliis vulnera magna locis,
 Deficiunt animis, sed deficientibus insto,
 Culminâque inscando summa Geometrix.
 Namque parem Cyclam Quadrato publico, nec non
 Iactatum Pythii monstro Porisma Dei,
 Demonstrat a prius, sed non rationibus iisdem,
 Sperabam Methodo vincere posse novâ.
 Sed nil profeci, densis umbonibus obstans
 Cedere quos puduit, Scam- Mathematici,*

Ergo

Ergo meam statuo non ultra perdere opellam,
 Indocile expectans discere posse pecus.
 Deinde Librum scribo quem nomine dico Rosetam,
 Precipuo densum flore Geometria,
 Wallisius contra pugnat, victusque videbatur
 Algebristarum Theologumque Scholis.
 Et simul eductus Castris Exercitus omnis
 Pugna securus Wallisianus orat,
 Quem cum vidissem salebroso insistere Campo,
 Stabat ubi Radix densa, molesta, tenax,
 Pugna placet, vertor, Numerum licet Infinitum
 Temporis in puncto dissipato, sterno, fugo.
 Bella mea audisti. Quid vis tibi dicier ultra?
 An quam dives, id est, quam sapiens fuerim?
 Anne refert quot agros habui, quot millia nummum?
 Si percontator foris rogabit hoc,
 Exiguus mihi fundus erat propriusque relictus,
 Quem fratri dono, ductus amore, dedi.
 Parva superficies, sed millia multa ferebat
 Granorum tritici, nam bona terra fuit.
 Longa satis votis Regum, et nisi tota deorsum
 Tensa foret Rex nunc Magnus haberet ego.
 Ut primum Belli sensi Civilis oderem,
 Et populum ventos vi di agitata esse levem:
 Quaro locum studiis: et vita commodiorem,
 Hinc me Parisios transfero Remque meam.
 Quingenta mihi erat numerata Pecunia liba,
 Cum fugiens Patria litora linquo mea:
 His alia paulo post accessere ducenta*,
 Et simul immensus perpetuusque dolor,

* Ex Legato S. dn. Godolphini.

(Godolphine jaces; pura Rationis amator,
 Iustitia & Veri miles amande, vale.)
 Venit & Patria mihi Pensio certa quotannis
 * Bis quadraginta constitit illa libris,
 Deinde dedux mihi Rex concessit habere quotannis
 Centum alias libras ipsius ex Loculis,
 Dulce mihi donum. Convicia sperno aliorum,
 Quando Teste Ipso, iudicor esse Probus,
 His ego contentus vivo, nec praefero plura;
 Quis vellet sanus re minor esse sua?
 Rem, si quando lubet, per vestros supputo Sotos,
 Ut fiat major: si neque sic satis est,
 Per Maravedisios numero, videorque beatus
 Cræfos & Crassos vincere divitiis.
 Ipse meos nôsti, Verdusi Candide, meres,
 Et tecum cuncti qui mea scripta legunt.
 Nam mea vita meis non est incongrua scriptis:
 Iustitiam doceo, Iustitiámque colo.
 Improbus esse potest nemo qui non sit avarus,
 Nec pulchrum quisquam fecit avarus opus.
 Octoginta ego jam complevi & quatuor annos:
 Pendè acta est vita fabula longa mea.

* Ex munere Comitis Devonix.

F I N I S.

Fa 2508

-S

5

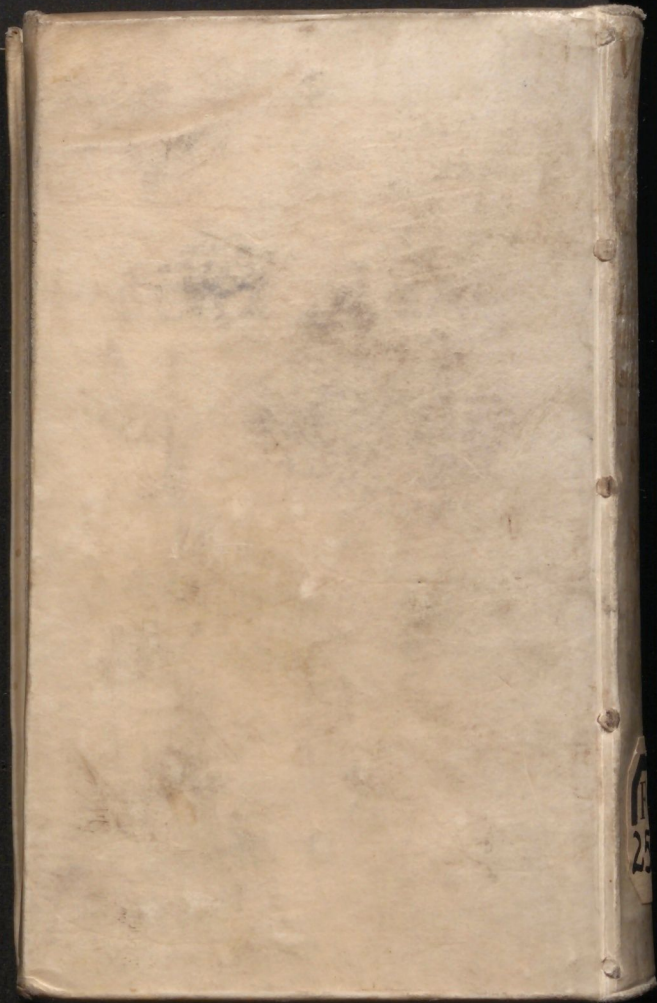
ULB Halle

3

008 869 456

bm

x-rite

colorchecker CLASSIC

THOMÆ HOBBS
ANGLI

Malmesburienſis Philoſophi

VITA.

— Qui nos damnant, Hiſtriones ſunt ma-
ximi,

Nam Curioſi ſimulant, vivunt Bacchanalia,
Hi ſunt præcipue quidam Clamoſi, Leves,
Cucullati, Lignipedes, cincti Funibus,
Supercilioſum, Incurvi-cervicum Pecus.
Qui, quod ab aliis Habitu & Cultu diſſen-
tiunt,

Trifeſque Vultu vendunt Sanctimonias,
Cenſuram ſibi quandam, & Tyrannidem oc-
cupant,

Pavidamque Plebem territant Minaciis.

Angelus Politianus

Prolog. in Plaſmi Monachæra

CAROLOPOLI:

Apud Eleutherium Anglicum, ſub ſigno
Veritatis. M. DC. LXXXI.

